

פנינו הצדיקים



לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com


מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות. ללא חדשות. ללא פוליטיקה.
 האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com



הגאון הרב זונדל קרויזר זצ"ל - נולד ב-כ"ז תשרי ה'תרפ"ד (1923). למד בתלמוד תורה ובישיבת 'עץ חיים'. בבחרותו כבר נודע כמתמיד וכבעל הנהגות תרומיות. בתקופת אירוסיו, יזם ראש הישיבה הרב איסר זלמן מלצר, 'הסכם יששכר וזבולון' עבורו, כדי שיוכל ללמוד לאחר נישואיו. ההסכם היה עם הגביר גרשון לויין ורבינו התחייב ללמוד בכל כוחו. לאחר נישואיו התגורר בשכונת כרם. בתקופה זו כבר סיים את הש"ס ואת ארבעת חלקי שולחן ערוך. היה בין עשרת התלמידים הראשונים של הכולל בישיבת מיר בארץ ישראל בחבורה הירושלמית של הגאונים ר' חיים ברים ור' משה יהושע לנדא.

נהג ללכת לישון מדי ערב בשעה תשע ולקום לאחר חצות. לפני התפילה למד שבעה דפי גמרא. עסק גם בלימוד קבלה בישיבת 'שער השמיים'. התגורר בשכונת כנסת בירושלים. סירב לכהן במשרה רבנית ורוב ימיו היה מלמד תינוקות. לימד בת"ת 'עץ חיים', 'מאה שערים' וכן בבני ברק בת"ת 'תשב"ר' ובעלז. בשנת ה'תשל"ח (1977) נסע לשנה ללוגנו לסייע לכוון שם את התלמוד תורה. היה בוחן בתלמוד תורה קמניץ וכן מסר שיעור בדף היומי בבית הכנסת 'מזכרת בתיה'. בשנת ה'תש"ן (1989) החל לשמש כמשיב בישיבת טשיבין. ניהל גמ"ח להלוואת כספים ועמד בנשיאות עמותת 'שערי מרפא' העוסקת בסיוע לחולים. נפטר ב-ח' אייר ה'תשע"ד (2014). חי כ-91 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: ר' אליהו צבי הירש. **אמו:** מרת טובא אייזנשטיין. **אשתו:** מרת מלכה (בת ר' אהרון יעקב פרוש, גזבר מוסדות 'עץ חיים' ומח"ס 'איפה שלמה'). **מרבותיו:** ר' אברהם חיים הקלמן, ר' איסר זלמן מלצר, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (ה'חזון אי"ש - רבו המובהק של רבינו). **חברותו:** המקובל ר' גמליאל רבינוביץ, ר' נתן צבי פינקל, ר' יוסף דב הלוי סולובייצ'יק. **מספריו:** **יאור החמה** - על הש"ס, תורה, משנה ברורה, הגדה של פסח, ספר תהלים, סידור - 29 כרכים. ילדיו: לרב שמונה ילדים. בנו אהרון נפטר בחייו, ר' חיים (תלמידו ר' ישע בער סולובייצ'יק, מכהן בישיבת טשיבין), ר' יוסף (חתנו ר' רפאל בנימין לויין).

נכדו של רבי זונדל סיפר שפעם התקשה בשאלה בסוגיא עמוקה במשך שבועיים ולבסוף החליט לשאול את סבו הגדול שהיה חלש מאוד, כחודש לפני פטירתו. הנכד התחיל בשאלה והסבא הפסיקו באמצע כשהוא מסיים במקומו את השאלה שבה התקשה ועונה לו תשובה גאונית תוך כדי דיבור...

ריח בלתי מוסבר עומד באוויר. ניכר כי מעצב הקליניקה ב'שערי צדק' ניסה לטעת תחושה נעימה במקום, אך לא הצליח במיוחד. ריח של זרות ריחף מעל העציצים וקישוטי הקיר. הממתנים ישבו בכיסאות המרופדים ובכל מספר דקות נכנס מטופל אחר אל הרופא המומחה כשהקודם יוצא. על פני רובם של היוצאים הייתה שרויה עננה בלתי מוסברת, מה שמראה שהרופא לא הכריע בעניינם ושלחם להמשך בדיקות מעמיקות. חלקם יצאו בפנים של בכי עצור ומיעוטם יצאו בפנים מלאי שמחה והרווחה.

בין הממתנים היה רבי זונדל קרוזר, שהגיע לאחר מיחושים חוזרים בחזה ובנשימה. הוא המתין לתורו כשהוא שקוע בספרו ומתעלם מכל הסובב. כשנכנס אל הרופא תקתק זה האחרון במקלדתו, העלה את התיק הרפואי של הצדיק המטופל, ראה את הצילומים ואת האבחנות ופניו התכרכמו.

"כבוד הרב", הפרופסור אמר, "אני מצטער לומר ולך, אצל המצב של הלב ממש לא בסדר, אפשר לומר בגדול שהלב שלך כבר לא עובד וגם הריאות שבגופך באותו מצב ממש ככה. אני מציע לך להתכונן ברצינות, במחילה, לכתוב צוואה מפורטת בטרם תתבקש לעולם שכולו טוב. אין לי טיפולים אפקטיביים להציע לך".

רבי זונדל שמע את הדברים ושתק בעוד הרופא ממשיך להקליד את האבחנה במחשב, מדפיס את האבחנה, לוקח את החותמת ומחתיים את הדף, חותם ונותן לו אותה בברכת רפואה שלימה. רבי זונדל מתרומם, מודה לרופא ויוצא החוצה כשמבט פניו חתום כפי שהיה קודם לכן. בדרכו החוצה הוא השליך את האבחנה לפח האשפה הקרוב. **לא משנה מה הדוקטור אומר, יש ריבונות של עולם והכל מכוון משמיים.**

אחד הממתנים ראה את הרב קרוזר משליך דף נייר לאשפה וסקרנותו גברה עליו. הוא הביט לצדדים, כשראה שאף אחד לא מסתכל הוציא את המסמך מהפח ונתקף בתדהמה. אבחנה נוראה כתובה כאן! האם רבי זונדל לא הבין את המשמעות של דברי הרופא? הוא נעמד הלום בצד ושיחזר את מה שראה. לרבי זונדל לא חסרה הבנה, הוא הבין בדיוק את דברי הרופא. לפני שהשליך את הדף הוא לחשש ככה לעצמו שהכל משמיים, נראה שזו פשוט אמונתו הגדולה של רבי זונדל!

"סיפור נפלא נפל לידי" הרהר אותו אדם, ומיהר לספר על כך לחבריו הקרובים, כשמצד שני הוא ממשיך לעקוב בדאגה אחר מצבו הרפואי של רבי זונדל ולהתפלל יום יום לשלומם. את המסמך ה'מפלייל' שלח לרב מרדכי לייב גרליק שיתפעל גם הוא מהנס המהלך. "והנה", סיפר הרב גרליק בהספדו של רבי זונדל לאחר כ-15 שנה(!), "רבי זונדל חי עד גיל תשעים ואחת! הוא לא שעה לרופאים ולאבחנותיהם, הוא בטח רק בבורא עולם!".

מעובד מתוך הספר 'קרני אור' - הספדו של ר' מרדכי לייב גארליק

האדמו"ר הרב ירחמיאל רבינוביץ זצ"ל מפשיסחא - נולד בשנת ה'תקמ"ד (1784) כבן בכור לאביו למשפחת רבנים מפוארת אשר יחוסם מגיע עד לגה"ק ר' יצחק הלוי זיע"א (אחיו של הגה"ק ר' דוד הלוי מח"ס 'טורי זהב' אב"ד לבוב). כבר מגיל קטן שאב תורה ויראת שמיים מאביו הגדול. צדיקי הדור כינוהו בשם 'היהודי' מכיוון שבכל יום עבד את הבורא יתברך בעלייה ורוממות מול עבודת יום האתמול. עם פטירת אביו בחוהמ"ס י"ט תשרי ה'תקע"ד (1813) התבקש למלא את מקום אביו על ידי חלק מחסידי ותלמידי אביו. הם רצו לתת לו פדיונות ולקבל אותו כרבי, אולם הוא לא רצה לקבל עליו את עטרת ההנהגה. במשך ארבע-עשרה שנים היה נחבא אל הכלים. אפילו הקרובים אליו לא ידעו מחסידותו ופרישותו. הוא התעסק באומנותו כשען.

רק לאחר מכן בשנת ה'תקפ"ח (1827) קיבל על עצמו לשמש באדמו"רות. רבינו התגלה והתפרסם. היה פועל ישועות ונפלאות בקרב הארץ. צדיקים רבים נהרו אליו מקרוב ומרחוק לשתות בצמא את דבריו הקדושים. גם פשוטי העם נסעו אליו. תפילתו הייתה במסירות נפש ובהתלהבות עצומה. היה לו מלבוש מיוחד לשעת התפילה. תלמידו האדמו"ר ר' חיים מאיר יחיאל (השרף ממגולניצא) העיד, שכאשר רצה לדעת מה נעשה בשמיים- הוא היה בא לרבינו. נפטר ב-ח' באייר ה'תקצ"ו (1836). חי כ-52 שנים. ציונו בפשיסחא באוהל אביו. שני בניו, ר' נתן דוד משידלובצה ורבי יעקב יצחק אלחנן מפשיסחא שימשו כאדמו"רים. צאצאי בניו כיהנו ברבנות ובאדמו"רות בפולין עד לשואה שבה נספו רבים מהם. נכדו, האדמו"ר ר' יצחק יעקב רבינוביץ, יסד את חסידות ביאלה.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אשר (שימש כאב"ד ור"מ בפשדבוז). **אביו:** האדמו"ר ר' יעקב יצחק (היהודי הקדוש). **אמו:** מרת בריינדיל (בת ר' יעקב קאפיל מאפט). **אשתו:** מרת גולדה (בת ר' דוד דב אב"ד שדה לבן). **מרבותיו:** אביו, האדמו"ר ר' יעקב יצחק (היה גם לרבו המובהק), ר' יעקב יצחק הורביץ (החזזה מלובלין), ר' דוד בידרמן מלעלוב, ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוזניץ). **מתלמידיו:** ר' חיים מאיר יחיאל ממגולניצא (השרף), ר' שמואל שמריה מאוסטרובצה (מח"ס זכרון שמואל), ר' יעקב אהרון יאנאווסקי מאלכסנדר (מח"ס בית יעקב), ר' משה מקוזניץ (מח"ס בעל דברי תורה וספר החיים). **ילדיו:** האדמו"ר ר' נתן דוד משידלובצה, האדמו"ר ר' יעקב יצחק אלחנן מפשיסחא, מרת ברכה (נישאה לר' רבי צבי רפפורט מדובנאק), מרת חיה (נישאה לר' אלימלך מגראדז'יסק מח"ס דברי אלימלך ואמרי אלימלך). **מספריו:** **יתורת הרבי ר' ירחמיאל**- מדברי תורתו (נערך על ידי ר' אברהם רוטנברג) **יתפאר היהודי**- דברי תורתו על אביו **יתפאר בנים**- בסוף הקונטרס מופיע מדברי תורתו **סיפורי חסידים**- לרב שלמה יוסף זוין, מופיע גם מדברי רבינו.



חסיד אחד מחסידי רבינו היה עשיר גדול ואיש נכבד. הוא היה רגיל לבוא לרבינו לפשיסחא מספר פעמים בשנה בעגלה מלאה כל טוב. גם לגבאים היה דואג ונותן להם. לפתע נהפך עליו הגלגל ר"ל והתחיל לרדת מטה מטה. לא עבר זמן, עד שנאלץ הוא בעצמו ללכת לפתחי נדיבים והיה כאחד מארחי פרחי. אשתו צעקה עליו: "כמה מעות נתת לרבי שעולה לסכום רב. לכן בוודאי כשתודיע לו מה מצבך הוא יתן לך מעות ואפשר שיגביה את מזלך. כעת בפרט שאתה הולך מעיר לעיר ומבקש צדקה, תלך דרך לפשיסחא ותשפוך לפניו ליברך. הוא יהיה לך לעזר וה' יתברך יאמר לצרותנו די".

העשיר לשעבר שמע לכל אשתו. בבואו לחצר רבינו מראהו היה כאחד מארחי פרחי. הגבאי הממונה על הנדבות ניגש אליו נתן לו נדבה אולם הוא לא רצה לקבל. הוא ביקש לדבר עם הרבי. הגבאי הכניס אותו לחדר. רבינו היה תפוס ברעיונותיו ולא הביט בפניו. לבסוף הרבי, כאשר הבחין בו אמר לו: "שלום עליכם" בשפה רפה. האיש היתה לו חלישות הדעת מכך ולא השיב. הרבי שאל: "מה בקשתך?" - "נדבה". רבינו נתן לו שישה מטבעות ופטרו לשלום. כאשר רצה לצאת, רבינו קרא לו בחזרה ולקח מאיתו מטבע אחד והשאיר לו חמישה. הוא במר נפשו הלך החוצה וישב על הארץ ונתן את קולו בבכי גדול ואמר: "מה אוכל לעשות, שגם אצל הרבי איני נמצא", והלך לביתו ברגל.

בדרך פגש בשישה נערים ערלים עומדים ליד המדורה להתחמם ובידם אוזנים ארנק שמצאו בדרך ובתוכו שטרות כסף רבים. הם חשבו כי מדובר בפנקס. כאשר הגיע לידם וראה את הארנק הוא הציע לתת להם מטבעות תמורתו. הם הסכימו ואמרו שאם יתן להם שישה מטבעות, הם יסכימו לתת לו את הארנק. בידיו היו רק חמישה מטבעות. הוא הציע לתת להם חמישה מטבעות אבל הם לא הסכימו. הוא לא הבין מדוע רבינו לקח מידו מטבע אחת. עלה בדעתו רעיון. הוא אמר: "אתן לכם חמישה מטבעות וגם את הארנק ואקח רק את הניירות שבפנים. חמישה מכם ייטלו כל אחד מטבע, והשישי יטול את הארנק". הם הסכימו שכן לא החשיבו את השטרות והחסידי הלך לדרכו. לאחר מכן היתה מחלוקת בין הנערים והם לא הצליחו להחליט מי יטול את הארנק. הגדול שביניהם לקח את הארנק וזרק אותו לאש ואמר, שאף אחד מהם לא יקבל את הארנק.

דקות ספורות אחדות לאחר מכן פריץ הגיע לשם בבהלה ושאל אותם: "אולי מצאתם ארנק בדרך?" הם השיבו לו: "מצאנו והשלכנו אותו לאש". האדון ראה שהארנק שלו נמצא באש הצליף בהם ונסע בפחי נפש והחסידי התעשר מאוד. החסידי הבין למפרע מדוע הרב לקח בחזרה מטבע אחד, כי ראה הכל באספקלריא המאירה. אחרי ששבה אליו רוחו הוא הבין כי **לרבינו יש רוח הקודש**. הוא הלך בחזרה לפשיסחא. ברגע שעמד במפתן דלת הצדיק בא לקראתו ואמר לו בסבר פנים יפות: "שלום עליכם, ספר לי מה קרה אתכם?". החסידי סיפר את כל מה שאירע איתו. באמצע הדיבורים. החסידי שאל את הרבי: "מפני מה כשבאתי בפעם הראשונה הרבי לא הכיר אותי?". הרבי הסביר לו, שאם היה מקבלו כעני, הוא היה נשאר עני לעולם ועכשיו חזר למזלו. החסידי חזר לביתו והאריך ימים באושר ובעושר.

הרה"ק רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל מסאפרין שבקאמארנא זצ"ל- נולד בסאמבור (עיר המחוז של הכפר סאפרין) ב-כ"ה שבט ה'תקס"ו (1806) לאחר שנים רבות של צפיה להוריו ולאחר שאביו הגיע לשנות העמידה. בהיותו כבן שתיים-עשרה שנים התייתם מאביו. התחיל ללמוד ביחידות את ספר הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל מגיל שש והיה בקי בהם עוד בטרם נכנס לעול תורה ומצוות. גאון בנגלה ובנסתר. בהגיעו לחוזה מלובלין הציע הצדיק את בת זוגתו לחמיו באומרו שהחתן יאיר את העולם. כשקרא החוזה מלובלין את התנאים, אמר מספר פעמים 'עלי הכהן' ולא הובנו דבריו רק לאחר פטירת הצדיק ביום פטירת עלי הכהן. לאחר נישואיו למד מספר שנים בהתבודדות בפינטשוב. גאון אדיר בנגלה ובנסתר. עזר רבות לעניים, עודד נשברי לב. בשנת ה'תקצ"ב עבר לעיר קאמרנא ושם הקים ישיבה והרביץ שם תורה לאלפים. בעל רוח-הקודש. אלפים שיחרו לפתחו ונושעו.



העיד על עצמו (במגילת סתרים) שבהיותו כבר כבן שנתיים עד חמש השיג מראות נפלאות ואף את רוח-הקודש. דודו בירך ממנו שיסתלק ממנו רוח-הקודש עד גיל שלושים כיוון שמדרגות אלו מזיקים לו בגיל זה לעבודת הבורא. בהיותו כבן שלושים סירב לדודו להחזרת המדרגות. נפטר ב-י' אייר ה'תרל"ד (1874) לאחר חצות לילה. ביום פטירתו נשאל ע"י נכדו מדוע הוא רועד בכל גופו. וענה כי בקרוב יצטרך לתת דין וחשבון לפני הקב"ה. **בהלווייתו ירד שלג כבד על אף שמדובר באמצע הקיץ.** ציונו בקאמארנא ואוהל נבנה על ציונו. חי כ-68 שנים. בנו, ר' אליעזר צבי המשיך דרכו.



אביו: הרה"ק רבי אלכסנדר סנדר (בעל ה'מעשה שלום' ר' יצחק הוא בנו יחידו).
אימו: הרבנית חנה (בת הגה"ק רבי יעקב משה). **אשתו:** הרבנית גיטל (נישא בשנת ה'תקפ"ב עם בתו של הרה"ק ר' אברהם מרדכי הורביץ מפיינטשוב). **מרבותיו:** דודו, רבי צבי הירש מזידיטשוב. אביו, ר' אלכסנדר. סבו, בעל ה'פרי חיים', ר' משה צבי מסאווראן.
חברותא: ר' שלמה יוסף מסטאשוב. **ילדיו:** ר' אליעזר צבי מקאמרנא, הרבנית הינדא שרה (אשת ר' מנשה יעקב קלינבערג אביהם של אדמור"י בית זאלושץ). **מספריו:** **היכל הברכה-** על התורה **יעשירית האיפה-** פירוש על תורת כהנים **מצוות העומר-** ביאור עפ"י הסוד **פני זקן-** פירוש על סדר שקלים ירושלמי **ינדבת פי-** על מסכת קינים **דרך אמונה-** על י"ג עיקרי אמונה עפ"י הסוד **ינצר חסד-** על מסכת אבות **יארם ישר-** סגולת ותפילות לזמן מגיפה **ינתיב מצותיך-** אמונה ומוסר **יאוצר החיים-** על תרי"ג מצוות **מעשה ארג-** על ירושלמי סדר זרעים וטהרות **יעצי עדן-** על כל המשניות **יכתם אופיר-** על מגילת אסתר עפ"י הסוד **יזוהר חי-** פירוש על הזוהר הקדוש **ימגילת סתרים-** תולדות חייו **ימעשה השם ישלחן הטהור-** על שו"ע אורח חיים.



בעת שנקרא בנו של רבינו, הגאון הקדוש 'שר בית הזוהר', ר' אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר', להתייצב לצבא, והיה צריך להתייצב ברידיק הסמוכה לקאמרנא, ונכנס להתברך אצל אביו- רבינו. ברכו אביו הקדוש שלא יאונה לו כל רע ולא ייקחו אותו לצבא, ונכנס אחריו עוד בחור אחד מחסידי קאמרנא שנקרא להתייצב גם כן עימו באותו העיר ובאותו הזמן, והתחנן לפני רבינו, שיבטיח לו גם כן שינצל מציפורני הרשעים, ועל כך אמר לו רבינו הקדוש: "בעזרת השם יחד עם בני תשתחרר מעבודת הצבא". כשהתייצבו שניהם לפני הרופאים הוכרו כבריאים וכשירים לשרת בצבא, והיה שם נציג הצבא מקאמרנא, וראה, שברצונם לקחת את בן הרב לצבא, השליך עצמו על הארץ וצעק, שירחמו עליו שישחררו את בן רבינו מהצבא, שמפחד שרבינו הקדוש ישרוף אותו בהבל פיו, ובכה וצעק שמוכרחים לפנינו משורת הדין לעשות את הדבר הזה, אנשי הצבא, שראו זאת קרעו את הדף מהספר, שהיה כתוב בו שכן רבינו כשיר לצבא, ובאותו הדף מהצד השני היה כתוב, הבחור השני שבא עימו מקאמרנא, ויצאו שניהם לחופשי, כהבטחת רבינו.

יפר הרה"ק ר' ישראל דוד ניוואנער: זקן זקני היה עשיר. פעם אחת נסע בימות החורף לקאמרנא לרבנו הקדוש, וכיוון שלא באו אז חסידים לשב"ק, היה בית הצדיק ריק מכול, והביא איתו זקן זקני עגלה מלאה כל טוב, עצים ומיני מאכל. כשראה הרה"ק מה שהביא, אמר לו: "החייט אותי, איזה ברכה אתן לך?". אמר לו זקני: "אריכות ימים". אמר לו הרה"ק: "תחיה מאה וחמש שנים". וכן היה, שחי מאה וחמש שנים בדיוק! כשהיה בן מאה ושנים שנה חלה בחולי הריאה רח"ל, וביקר אצלו הרופא. כשראה הרופא, שהוא בן מאה ושנים, רמז כמי שאומר, הלא הוא זקן כל-כך, אמר זקני: "לא, לא, יש לי לחיות עוד שלוש שנים".

הרה"ק ר' שלמה יוסף קרא ז"ל, מחסידי קאמרנא, היה מחשובי הנגידים במונקאטש, ומסופר כי פעם קם לו מתחרה גוי, שפתח חנות בגדים מפוארת מול בית מסחרו המפואר, והלה הצליח למשוך את רוב הקונים שלו. לאחר שאשתו הפצירה בו, נסע אל רבנו לפורים, להזכיר את הצרה שהייתה לו. כשישב הצדיק בסעודת פורים, והייתה בדיחא דעתיה. נענה ואמר: "שלמה יוסף, עליך להעמיד כמה מדות גדולות של מי דבש עכשיו, כי כעת הייתה מפלה גדולה לאותו גוי שהתחרה עמך, כי ירה בעצמו ונהרג". ואכן כשחזר לביתו, נודע לו, כי באותה שעה שרבנו א"ל מה שאמר, היה המאורע המופלא הזה, כן יאבדו כל אויבך ה'.

יפר הרה"ק מהרח"י מקאמרנא: כאשר היה רבנו אחר נישואיו, נסע פעם דרך אפאטש הסמוכה לעיר קליינווארדיין בהונגריה, והתאכסן בבית יהודי אחד, שהציע בשבילו מטה נקיה עם סדינים חדשים, מיד בשכבו הרגיש רבנו, כי המצע אינו בחזקת טהרה, לא ידעו אנשי הבית את פשר הדבר, כי לא השתמשו במטה הזאת משכבר הימים, עד שנזכרו שלפני ארבעים שנה שכבה עליה עו"כ. מכיוון שנודע להם, שרבנו הוא בעל רוח הקודש, התחילו מביאים אליו פדיונות ופתקאות, אז התחיל בהונגריה ראשית התגלותו.

האדמו"ר הרב דוד טברסקי זצ"ל מטאלנא- נולד כבן שישי בשנת ה'תקס"ח (1808) בצ'רנוביל. נקרא על שם סבו (מצד אמו) ר' דוד לייקס. עוד בצעירותו סופרו אודות חריפותו ופיקחותו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תקצ"ז (1836), החלו כל שמונת בניו לשמש באדמו"רות. בתחילה קיבל רבינו את הנהגתו של אחיו רבי אהרן טברסקי, אך לאחר כעשר שנים פנו אליו חסידים שיקבל על עצמו אדמו"רות, ואף אמו ציוותה עליו לעשות כן. לאור זאת, החל לכהן כאדמו"ר בוואסילקוב הסמוכה לקייב וחסידים רבים נסעו לחצרו, שם ישב במשך כ-15 שנים. נחשד על ידי השלטונות במרידה וסבל מרדיפות בעקבות מלשינים שקנאו בו. בשנת ה'תרי"ב (1851) עבר לטאלנא שבדרום אוקראינה. ייסד את חסידות טאלנא והיה האדמו"ר הראשון שלה. שם גדלה חצרו ואלפי חסידים נסעו אליו. נהג לנסוע מעיירה לעיירה ולחזק את היהודים. מסופר כי הגיע לאודסה שהייתה עיר של משכילים- הפך אותם למאמינים. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים.**



בשנת ה'תרל"ח (1878) עבר לגליציה והתגורר בברודי. לאחר כשנה וחצי חזר לאוקראינה. רבינו ביקש מחסידיו לבוא לשבת שלפני הבר-מצווה של נכדו (וממלא מקומו). בשבת זו קראו בתורה את פרשת אחרי מות. רבינו הקפיד תמיד לא לעלות לתורה בשבת זו. בפעם זו ביקש לעלות לתורה ואכן באותו יום התבקש לבית-עולמו. נפטר ב-י' באייר ה'תרמ"ב (1882). ציונו בטאלנא. חי כ-74 שנים. נכדו רבי מנחם נחום, הוכתר לממלא מקומו. גם בעיר זו סבל מהלשנות והאוהל על קברו הוסר בצו השלטונות מפני שהיה מפואר מדי.

אביו: האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי (המגיד מצ'רנוביל). **אמו:** מרת פייגא (בת ר' דוד לייקס תלמיד הבעל שם טוב ושימש כרב בעיר באר). **סבא (מצד אביו):** האדמו"ר ר' מנחם נחום מצ'רנוביל (בעל 'מאור עיניים'). **סבתא (מצד אביו):** מרת שרה (נכדת ר' יצחק שפירא, רב בלובלין). **סבא (מצד אמו):** ר' דוד לייקס. **מרבותיו:** ר' יעקב ישראל מצ'רקס (אחיו), ר' אברהם יהושע השיל מאפטא (האוהב ישראל). **אשתו:** מרת ינטע דבורה (בת ר' ישראל אברהם מצ'רני-אוסטראה בן ר' זושא מאניפולי וחתנו וממלא מקומו של ר' זאב וולף מצ'רני-אוסטראה. בגיל 5 התארס ובגיל 13 נישא). **בנו:** ר' מרדכי (נפטר בחיי אביו בשמת ה'תרל"ז [1878]). מספר בנים נולדו לו בעיר וואסילקוב ונפטרו סמוך ללידתם). **מתלמידיו:** ר' מרדכי דב מהורניסטייפול (בן אחיינו). **בנותיו:** מרת חיה (נישאה לר' מנחם נחום טברסקי מטריסק בריסק), מרת שיינדיל (נישאה לר' מנחם נחום טברסקי משפיקוב), מרת ציזע (נישאה לר' חיים מאיר הלפרין מברדיצ'ב ובזיווג שני נישאה לר' מרדכי טברסקי מרחמסטרויוקה). **מספריו:** **ימגן דוד**- על התורה **•ברכת דוד •קהלת דוד**- על התורה **•כנסת דוד**- ליקוט דברי תורה וסיפורים אודות הצדיק.



פעם רבינו נסע דרך למקום מסוים, וביקשו ממנו שיקדש את בית החיים וכבר היה מאוחר ורבינו מיהר ולא יכל להתעכב זמן רב. שאל רבינו: "מי היה הנפטר האחרון?". הצביעו לעבר הציון ורבינו ניגש לשם ואמר: "הרי הנפטר האחרון זה יחוס, ומה אכפת לו להיות מיוחד שנה?!". לא הבינו את דברי רבינו אולם באותה שנה לא נפטר שום אדם באותו עיר ורק אז הובנו דבריו. (כ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ט מרחמיסטריווקא זצוק"ל מוצש"ק פר' אמור ה'תשנ"ה "מעין הברכה", ניסן תשס"ג, עמ' ל')



פעם הגיעו לפני רבינו אב ובנו והם היו אנשים פשוטים, וביקש האב ברכה עבור בנו שנקרא לזימון לצבא שישתחרר ולא יגייסו אותו. הביט רבינו בפניו הבחור שהיה גבוה קומה ורחב מידות, בריא וחזק ושאל: "האם למדת בחי"ך?". ענה הבחור: "לא", שאלו שוב רבינו: "מעט תורה, אתה יודע?", ענה הבחור- "לא", ושאלו עוד: "ולתפלת, אתה יודע?", וענה שוב הבחור- "לא", ואמר לו רבינו: "שתהיה לך נשיאת חן אצלם כמו שנשאת חן בעיניי". וכך היה שלמרבה הפלא הרופא הצבאי שבדק אותו פסל אותו מגיוס נתן לו מסמך המשחרר אותו משירותו הצבאי (הרה"ח ר' נחום גולדשמיט ז"ל).

○ יפר הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל: "הכרתי יהודי באנגליה אשר שמו רבי גרשון שוורץ, שהיה זקן מופלג ונפטר בגיל מאה ואחת עשרה שנה! וכששאלוהו: "במה הארכת ימים?". סיפר להם שזכה לאריכות ימים מברכתו של כ"ק האדמו"ר רבי דוד טברסקי מטאלנא זצ"ל. ומעשה שהיה כך היה: כאשר היה ילד קטן בגיל שש שנים, התעוררה בבית הכנסת אשר בו התפלל, **שאלה בכשרות ספר התורה.**

קרא לו רבינו לבא ולראות את אותה האות... ומתוך שאמר את האות הנכונה הכשירו את ספר התורה להמשיך לקרוא בו. או-אז פנה אליו רבי דוד מטאלנא ואמר לו: "**כשם שאתה הסבת לי עונג ונחת רוח שהספר תורה כשר, כך אני צריך לשלם לך כגמולך הטוב. והנני מברך אותך שיהיו לך חיים טובים ובריאים ואריכות ימים!**". וסיפר האיש שמעולם לא הלך לרופא... (בית ומנוחה)

○ יפר הרה"ק מהר"י מפשווארסק זצ"ל: הרה"ק רבי דוד מטאלנא זצ"ל נהג לומר דברי צחות, פשוטם כמשמעם. פעם שאלו אחיו הרב המגיד מטריסק על דרכו בזה, ואמר לו רבי דוד: "**איני אומר דברי צחות, אני אומר רק את האמת!**". שאלו אחיו: "הלא כשהיינו ילדים עברנו פעם ליד מקום מסוים, שעמד שם בית באמצע הבניה, הכתלים היו עומדים, אבל לא היה לו חלונות ופתחים, ונכנס שם אחד לעשות שם את צרכיו, ואז אמרת לי: '**ראה מאמר העולם- האחד בונה, והשני מתגורר!**'. מה היה זה, לא דברי צחות ממה שנהגים העולם?". ענהו הרה"ק רבי דוד: "נו, נו, לך תברר מה נעשה שם היום בבית ההוא". הלך וברר, ונמצא שאכן לאחרונה קנה האיש הנ"ל שנכנס לעשות את צרכיו, את הבית הנ"ל, והוא מתגורר שם. (מפיהם ומפי כתבם, ח"א, עמ' מ"ג)

הרב הלל ליכטנשטיין מקולומיָה צ"ל - נולד בי"א כסליו ה'תקע"ה (1814) בעיר ווטש (מחוז פרשבורג צ'כסלובקיה). כבר כבר במעליו יתנכר נער ובנערותו נכנס ללמוד בישיבתו של ה'חתם סופר' שהיללו ואמר כי מלא על כל גדותיו בש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים, שכלו צח ומצוחצח ועוד קודמת יראתו לחכמתו כי רבה. נודע כי היה אוכל חתיכת לחם בבוקר ובזה למד 14 שעות. אחר נישואיו ישב בעיר גאלאגטא ולאחר חמש שנים שהקציב חותנו לשבת על שולחנו דחקו בו חבריו לנסות את מזלו במסחר אולם רבינו במקום להסתחר העדיף ללמוד בביה"מ והבינו שאינו יכול לעשות כן. והתקבצו אליו רבים ללמוד תורה ויראה ומוסר. בלילה לא היה לו שמן ולמד לאור הלבנה עד שחלה בעיניו כמעט לידי עיוורון ונסע לדרוש ברופאים בוונה והזהירו אותו שלא ילמד עוד ולא יעיין בספר והחליט שמוכן לאבד את מאור עיניו ובלבד שלא יתבטל מלימוד והפלא היה שמאז התחזקו אור עיניו ועד יום פטירתו לא הצטרך אפילו למשקפיים.

בשנת ה'תר"י (1849) שלחו אליו כתב רבנות מק"ק מארגרטין, ואחר כמה שנים שישב שם באו שליחים מקלוגבורג שיבוא לכהן בעירם. אולם לא ארבו לו הימים שם, כי העלילו עליו עלילות אצל המלכות, והוצרך לברוח משם ונסע לעיר גראסווארדיין ללא כל, חיש מהר התאספו נכבדי העיר ועשו כל השתדלות לסעודו ותמכו ולאחר מכן שוב חזר לכהן כאב"ד במארגרטין. והנה נודע לו כי הגאון ר' אהרן צבי שוסבורג (בעל שו"ת מהרי"א"ץ) ירד מנכסיו והצטער מאוד, וביקש שישמש בעיר סיקס כאב"ד. אולם אנשי העיר ביקשו שרבינו יכהן שם והוא בהסכמת אנשי עירו החליף ונתן לר' אהרן צבי לשמש כאב"ד במארגרטין. לאחר מכן התקבל לכהן בעיר הגדולה קולומיָה. גאון בנגלה ובנסתר. תפילתו הייתה מופלאה. סיפר חתנו בעל 'לב העברי' שפעם היה רבינו חולה במשך שמונה ימים מתפילה אחת אשר בה כמעט יצאה נפשו בדברו. בשנת ה'תרנ"א ליל י' אייר אור ליום ב' אמר לסובבים שעוד שש שעות יתבקש לעולם שכולו טוב. ואכן בשעה השישית י' אייר ה'תרנ"א (1891) נפטר. חי כ-77 שנים. ציונו בקולומיָה.



לפרט כי בטוב סחרו
לא יכבה נרו
אדומ"ר הרב ר' הלל
בעהמח"ס עת לעשות
בהרב מוהר"ר ברוך
בענדיט זל"ה
מילדי עיר וועטש
שימש בכתר הרבנות
פה עירנו כ"ד שנים
נ' י' אייר כ"ה לספירה
תרנ"א תנצב"ה
(נוסח המצבה המקורי)

אביו: ר' ברוך בנדיט (אב"ד ווטש). **אמו:** מרת ליבא (מצאצאי ר' מרדכי יפה מח"ס 'הלבושים').
אשתו: מרת רייזל (בת ר' דוד בן ר' קלונימוס מגאלאטא). **חתנו:** ר' עקיבא יוסף.
מרבתי: אביו, ר' ברוך בנדיט. מרן ר' משה סופר (ה'חתם סופר- רבינו היה תלמידו המובהק). **מספריו:** **עת לעשות**- ספר מוסר • **משכיל אל דל**- דרשות (4 חלקים) • **אבקת רוכל** • **מקרי דרדקי** (ב' חלקים) • **שו"ת בית הלל**.

רבינו נודע כפועל ישועות בסביבתו הקרובה והרחוקה. אומנם היה נזהר מלהשתמש בקבלה מעשית ובקמיעות, אך תפילתו הזכה ותחינותיו לפני קונו עשו פרי. ברכותיו לא שבו ריקם. כשבאו להזכיר לפניו חולה או מקשה לילדת, היה מברר את שם שמו ושם אימו, ושואל על התנהגותו בענייני יהדות ושמירת התורה ומצוות, מבקש ממנו לקבל על עצמו קבלה טובה ולתקן את הדרוש תיקון, אז היה מעתיר בתפילה ומברך. תפילת צדיק עשתה רושם, להיפקד בדבר ישועה ורחמים. הדבר היה ידוע ומפורסם, שלפני בואו של רבינו למארגרטין מתו שם ל"ע הרבה נשים, שהיו מקשות ללדת רח"ל ומאז שקבע את מקומו שם, לא הייתה אישה מקשה ללדת בכל העיר וסביבותיה.

הרב הלל בן ליבא בעל
המחבר ספר הקדוש עת
לעשות ששימש בכתר
הרבנות פה עירנו
כ"ד שנה
(נוסח הו' קודית)



פעם הזכירו בפני רבינו שם חולה שהרופאים נואשו מחיו וקצבו לו שעות ספורות בלבד. רבינו ביקש מבני המשפחה לקבל עליהם קבלות חיזוק בשמירת התורה והמצוות, לאחר מכן צירף את ברכתו מעומק הלב שיחלים וישוב לאיתנו. הברכה התקיימה והחולה הבריאה שלא כדרך הטבע. לאחר זמן הגיעו בני המשפחה להודות לרבינו, שבזכותו התרפא החולה. רבינו אמר בענותנותו: אין זה כוחי, אלא שמי הלל הוא הגורם, שהוא ראשי תיבות: "הרפא לְשִׁבְרֵי לֵב" (תהילים קמ"ג).

פעם אחת הזדמן רבינו בימי חג הסוכות לאחת העיירות. הרב חיפש סוכה כשרה להיכנס לתוכה. בתוך כך שמע קולות מריבה. רבינו פנה לשם וראה נער צעיר מגונן על סוכה שבנה כשחבריו מנסים להפיל אותה. כשנוכח רבינו שהסוכה כשרה ביקש מהנער רשות להיכנס וְלְשַׁבֵּת שם כדי לקיים מצוות סוכה כדת, והנער הסכים. שאל רבינו את הנער: "במה אברכך?" - "באריכות ימים". הבטיח לו רבינו, שיחיה 120 שנה, וזרעו לא ימותו בחייו. ברכת רבינו התקיימה במלואה. כשהגיע לגיל 120 שנה מיום ליום, הסתלק לעולמו. שעה קלה לאחר מכן נפטר בנו, שגם הוא היה זקן מופלג ושבע ימים.

גם בעמוד החסד נודע למשגב, ובזה הלך בעקבות אביו הגדול הגאון הקדוש רבי ברוך בנדיט צדוק"ל, שכל ימיו נתן צדקה בסכומים אדירים. רבינו כיתת את רגליו וחיזר על פתחי נדיבים להציל תלמידי חכמים מהתמוטטות. החזיק משפחות רבות על חשבונו. השיא בני עניים תלמידי חכמים, יתומים ויתומות. גם אחרי נישואיהם המשיך להחזיק כשכל מחסורם עליו. במשך השנים, עברו תחת ידיו סכומי עתק. מכל רחבי המדינה שלחו אליו כספי צדקה ופדיונות. עם כל זה, לעצמו ולבני ביתו לא נהנה מהכספים אפילו שווה פרוטה. כמה פעמים אירע, שכאשר בביתו שרר דוחק גדול, ביקשה זוגתו שילווה מהצדקה לפחות עבור מלח, ולא הסכים. כל ימיו חי בדוחק. נהג לבקר את כל החולים בעירו, כשאינו חס על זמנו וטרחתו. בביקורו הפיח רוח חיים בחולים ובמשפחותיהם, ששמחו על הכבוד הגדול שזכו לו. בביקוריו היה מדבר על ליבם ומעודדם ומרעיף עליהם מילות חיזוק והתעוררות ומברך אותם בברכת החיים.

הגאון הרב יוסף תאומים זצ"ל הידוע כפרי מגדים - נולד בשנת ה'תפ"ז (1727) בכפר שטריץ שליד לבוב בפולין. עם לידתו עברו הוריו ללבוב. בילדותו לא היה מחונן בכישרונות. בשנת ה'תק"ד (1744) עבר להתגורר בקומארנו, שם נישא ולאחר מכן במשך עשר שנים שימש כמלמד' (וניצל את שעותיו הפנויות לכתובת ספריו). בשנת ה'תקכ"ז (1767) עבר לברלין לבת-המדרש של ר' דניאל יפה וביקש לשבת שם כדי לחבר את ספריו (מאחר ושמו יצא לתהילה, רבים פנו אליו לדין תורה והפריעו לו מלימודו וכפי תיאורו שאין לו פנאי אף לבלוע רוקו, ולכן עשה עצמו כלא מבין את טענותיהם והניחיהם).

בשנת ה'תק"ל (1770) נפטר אביו והוא התבקש למלא את מקום אביו בלבוב אולם הוא סירב בנימוק שהוא עסוק בכתובת ספריו ובשנת ה'תקל"ד (1774) נענה לבקשתם והתמנה לדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב. בשנת תקמ"א (1781) התמנה לרב ואב בית דין בפרנקפורט על האודר, בה כיהן אחת עשרה שנה. גם לאחר שהתפרסם כאחד מגדולי הדור, נהג לבקש שלא יפסיקוהו בדרשתו בשאלות וקושיות, כדי שלא יתבלבל. שקדן ומתמיד גדול, וכמעט לא פסק פומיה מגרסה. ענוותן מופלא. גם כשהיה ראש ישיבה ורב עיר נהג לחתום 'יוסף מלמד' (על ששימש בעברו כמלמד תינוקות) בלבד. חריף, בקי ודייקן שאין כמותו. נפטר בי' באייר ה'תקנ"ב (1792). חי כ-65 שנים. ציונו בפרנקפורט על האודר.



אביו: ר' מאיר (שימש כדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב). **מרבותיו:** אביו, ר' מאיר. **מתלמידיו:** הגאון ר' שמחה ויטלש (אב"ד בברקא). **מספריו:** פרי מגדים - על ש"ע או"ח ויו"ד **יראש יוסף** - חידושים על מסכתות **יפורת יוסף** - חידושים על מסכת יבמות וכתובות **גינת ורדים** - 70 כללים בתלמוד **יתבת גמא** **ישושנת העמקים** **ספר נטריקן** **ינועם מגדים** - ביאורים ומנהגים על סדר התפילה **יהגיון לב** **ספר המגיד** - פירושים, הפטרות ודרשות לשבתות ויו"ט **יאם לבינה** - שורשים בלשון הקודש **מתן שכרן של מצוות** - חקירות בעניין שכר ועונש



כאשר רבינו אחרי שבע שנות ישיבה בלבוב התקבל כאב"ד ור"מ בפרנקפורט, לכבוד המאורע הזמין לעצמו קפוטת חדשה, מכיון שהיה יושב על התורה בבית המדרש עד שעה מאוחרת בלילה, וכל רגע היה יקר בעיניו מפז, השאיר הגאון ביד אשתו הרבנית סכום כסף לצורך תשלום שכר העבודה לחייט, ברגע שהלה יביא את הבגד המוכן. בבואו הביתה באישון לילה לאחר שהרבנית כבר עלתה על יצועה לישון, הבחין בקפוטת החדשה שהייתה מונחת על השולחן.

רבינו חשש שמא היא עדיין לא שילמה ויש בזה משום איסור דאורייתא "לא תלין פעולת שכיר" וגם איסור לחייט שהכשילו, אך את הרבנית לא רצה להעיר משנתה כדי לשאול אותה. סגר אפוא את הדלת ויצא בחשכת הלילה לחפש את החייט, כשמצא את בית החייט רעד הלה בכל איבריו מרוב התרגשות כשהוא תמיה: "מה עושה רבינו בביתי בשעה מאוחרת זו?" הרגיעו הגאון והסביר לו את החשש שכרסם בלבו. **ופניו אורו בשמעו מפי החייט שהרבנית שילמה כבר את שכרו.**

יפר האדמו"ר הגאון ר' יוסף גרינוואלד מפאפא, שכאשר רבינו הדפיס את חיבורו, הוא נסע בעצמו למוכרו ללומדי התורה, אולם לצערו הרב לא היו קונים רבים, והייתה לו חלישות הדעת מזה. יעצו לו חסידים שיסע למגיד הק' ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב ואכן שמע לעצתם ונסע לצדיק כשהגיע אליו, סיפר כי יגע הרבה על חיבורו ועתה אין קונים אותו, ולקח המגיד הק' הספר והביט בו ואמר שהכתוב הוא תורה לשמה ושהזכירו בשמים שיוורו הלכה למעשה מתוך חיבורו, וכששמעו זאת, רבו הרוכשים והלומדים בספרו. (תולדות ויחי יוסף). וכן הגה"ק ר' שניאור זלמן מלאדי, האדמו"ר הזקן ובעל התניא זי"ע אמר: "מכריזים ברקיע כי הלכה כפרי מגדים".



יפר כ"ק מרן האדמו"ר ר' ישכר דב רוקח (הזקן) מבעלז: כ"ק אבי זי"ע (מרן האדמו"ר ר' יהושע רוקח) הרים פעם על נס את ה'פרי מגדים', והיה הדבר אצלי לחידוש, והוא הרגיש בכך ואמר לי: "מהו הרבותא אצלך, דע כי בעל ה'פרי מגדים' על ידי יגיעתו בתורה (לימוד תורה לשמה וכן בשל העובדה שלא היה מחונן בכישרונות) זכה למה שזכו הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע", וסיים כ"ק מרן זי"ע ואמר: "אלמלא שמעתי הדברים בעצמי מפה קדשו של כ"ק אבי זי"ע לא הייתי מאמין".



יפר הרה"ק מסקווה: כשהמגיד מצ'רנוביל האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי זי"ע הגיע לאיזו עיר, והיו שם אנשים שרצו לבחון אותו. באותה תקופה רבינו כבר התבקש לבית-עולמו. והיו שם חבורה שלמדו ולא הצליחו להבין איזה 'פרי מגדים', והלכו אליו לשאול את הפשט ואמר שישאירו את הספר אצלו. בבוקר ביאר להם וראו שהסברו כנתינתו מהר סיני ולחינם שברו ראשם, אח"כ מצאו עוד 'פרי מגדים' שהיה קשה, והביאו למגיד הק' והפצירו בו שיאמר להם הפשט, ואמר להם שיש ספרים שהדפיסו שהמחבר רק ציין לעצמו ואח"כ הדפיסו מזה ספר, וקשה לתפוס תמיד מה הייתה כוונתו, אך מכיוון שבאו אליו (להלעיג עליו ולראות אם החסידים יודעים ללמוד). לא הייתה לו ברירה והיה מוכרח להגיע להיכלו של ה'פרי מגדים' ושם ר' יוסף תאומים בעצמו אמר לו מהו הפשט, אבל לא בכל יום מתחשק לו לעשות כן.



הגאון הרב אהרן פפויפר זצ"ל: רב ופוסק. רב קהילת מהרש"א ביוהנסבורג. נולד ב-י"ט בטבת ה'תש"ט (1949). למד בישיבות קול תורה, נתיבות, איתרי, ישיבת הכותל, לייקווד, פונביץ' וחברון לאחר מכן בהיותו כבן 25 שימש כראש-ישיבה בעץ החיים באנגליה. בשנת ה'תש"ם (1980) שימש כראש ישיבה בדרום אפריקה. ייסד את ישיבת מהרש"א בשנת ה'תשמ"ב (1982). הצטיין במידת האמת אנשים כינו אותו "**איש אמת**". הקפיד על קלה כבחמורה ועל שינון ההלכות.

הקפיד לסיים ש"ס אחת לשנה. ריבוי כישרונותיו ויכולותיו האנליטיות הראו שחשב 'כמו מחשב' וכן ניחן בזיכרון פנומנאלי עד שהיו מסכתות שכאשר נשאל היכן נמצא משפט מסוים, היה עונה באיזה דף ובאיזה מספר שורה. לימד את כולם תורה וכל יהודי אצלו היה בן אלוקים ממש. היה מקפיד שלא יעלה לפניו דבר שאינו כדרך ההלכה- הן בכשרות הן בשמירת שבת והיה מקפיד שלא לקבל תרומות ממחללי שבת. ענוותן. שנים רבות נמנע מללבוש מלבושי כבוד למרות שכבר היה בחור בישיבה, היה בקיא בש"ס ושולחן ערוך ומפורסם היה מקושר לגאון הרב יששכר מאיר ראש ישיבת נתיבות ואחיה של אימו כלומר דודו. נפטר בתאונת דרכים ב-י"א אייר ה'תשנ"ג (1993). חי כ-44 שנים.

אביו: ר' יעקב זצ"ל. **אמו:** מרת יהודית. **ילדיו:** הגאון ר' יהודה אריה פפויפר (מו"צ בבד"ץ שעי"י "שארית ישראל", לשעבר רבה של יוהנסבורג - בדרום אפריקה), ר' מנחם, ר' שלמה, ענת, רותי ונעמי. **מספריו:** **יקוצר שולחן ערוך-** הלכות בשר בחלב • ביאור סוגיות במסכתות פסחים, זבחים, ברכות, שבת.

בספר 'ברכי נפשי' הובא סיפור מופלא עד מאוד על הגאון רבי אהרן פפויפר זצ"ל, שכיהן כרבה של יוהנסבורג בדרום אפריקה. ביושבו פעם בבית הדין של הקהילה, נכנסה לשם כלה, והרב פפויפר נחרד לראותה בוכייה וממרת בבכי. לשאלתו מה אירע, השיבה הכלה, שחתנה הביא לה כמה מתנות, "**ועכשיו התור שלי הוא להביא לו שעון זהב, ואין לי את האמצעים הכספיים הדרושים לכך**".

הגרא"א פפויפר לא חשב פעמיים. הוא הסיר את שעון הזהב היקר של חברת 'אומגה' שהיה ענוד על ידו, ואמר לכלה הבוכייה: "**אתן לך את השעון במתנה, כדי שתביאי אותו לחתנך**". ובעוד הכלה נדהמת מטוב-ליבו, ואינה מצליחה לקלוט את הנעשה, מראה לה הרב פפויפר שהשעון נראה ממש כמו שנקנה אתמול.

הרב מוציא מטלית לניקוי כלי זהב, ומצחצח את שעון 'אומגה' כדבעי, ולאחר שהיה מבריק ממש כמו חדש, איתר באחד הארונות קופסה מפוארת והניח את השעון בתוכה. ארז הרב את החבילה בנייר צלופן מבהיק, ומסרה לכלה, שלא מצאה את המלים כדי להודות לו על מעשהו הנאצל.

בצאתו מבית הדין, התלבט הרב פפויפר בשאלה מה ישיב לרעייתו הרבנית שתבקש לדעת היכן שעון הזהב שקיבל ממנה בחתונתם. הוא החליט **מראש שלא נאה ולא יאה לספר לאשתו על המעשה שאירע לו עם הכלה.** אז מה עושים? - נכנס הרב פפויפר לחנות השעונים של חברת 'אומגה' ביוהנסבורג, וביקש לקנות שעון כמו זה שהיה לו.

המוכר נקב במחיר יקר מאוד, בסך 2,000 דולרים, והרב פפויפר כבר היה מוכן להוציא את הכסף מכיסו, ולשלם. הייתה זו, מצידו, עבודת המידות גדולה עד מאוד, להקריב הון-עתק שכזה כדי לעשות חסד עם כלה ענייה. אבל הגרא"א פפויפר עשה זאת, כמובן, בלב שלם ובשמחה מרובה.

לפתע נשמעת הודעה במערכת הכריזה של החנות המפוארת. הרב פפויפר שומע, ואינו מאמין... "הקונה הנכבד המתכונן עתה לשלם 2,000 דולרים על שעון זהב, מתכבד להגיע להנהלת החנות, ולקבלו חינם אין כסף!". הרב פפויפר מגיע אל לשכת המנהל, ואז מתברר לו **שרשת חנויות השעונים היוקרתיים החליטה להעניק לקונה המיליון שלה את המוצר שביקש לקנות - חינם אין כסף!**

רבה של הקהילה ניצל את המעמד וסיפר, בעונוה גדולה, על המעשה שהתרחש בבית הדין. לידע, להודיע ולהיוודע, שסיבת 'הקונה המיליון', איננה הסיבה האמיתית לזכייה הגדולה בשעון הזהב... **קידוש השם גדול היה באותה שעה.**

אם יהודיה הגיעה עם תינוקה לדרום אפריקה, לניתוח מורכב שדרש מיומנות רבה. עם הגיעה ליוהנסבורג, נכנסה אל הגאון רבי אהרן פפויפר, רבה הצעיר של קהילת מהרש"א וראש-הישיבה המקומית, שהשתדל לסייע ולהרגיע, התקשר למנתח ולמרדמים, כדי לברר על אופני ביצוע הניתוח ועל סיכוי הצלחתו. בתוך הדברים התברר, כי כדאי להתמין עוד כמה חודשים עד שלתינוק ימלאו שנתיים.

בחודש אייר ה'תשנ"ג, במוצש"ק התקבל התינוק לבית החולים. היה זה בדיוק בזמן בו היה האפרטהייד בשיאו והגיע גם אל כתלי בית-החולים. הצוות הרפואי הכריז על שביתה, עובדות הניקיון והאחיות התפרצו בזעם כלפי הרופאים והטיחו בהם תרופות ואביזרים רפואיים. המצב היה בכי רע. הרב פפויפר, שראה את המצב, דאג לכל צרכי הניתוח, שהיה אמור להתבצע ביום ד', כשהוא מדגיש כי באותו לילה הוא יוצא מהעיר בשעה 03:00 לפנות בוקר למשך שלושה ימים, **והוא מבקש להתעדכן בשעת חצות של אותו לילה בדבר ההכנות לניתוח.**

האם לא רצתה להטרידו ואמרה כי כאשר ישוב ביום ג' תדבר איתו. תשובתו של הרב הדהימה אותה: "**לא! אני רוצה לסדר את העניין לפני הנסיעה, בן אדם יכול למות כל רגע...**", והוא חזר שוב על הדברים, כשהוא מוסיף: "**אף פעם אל תדחי דברים חשובים**", וסיים את דבריו בברכה לאם ולבנה.

למחרת, הוכתה הקהילה היהודית בהלם והזדעזע העולם היהודי כולו: הגאון רבי אהרן פפויפר, שאך מלאו לו 44 שנים, נהרג בתאונת דרכים טראגית, והוא בשיא פריחתו. אותה אישה הייתה האדם האחרון שדיבר עימו. העזרה לניתוח, שאותה סירב לדחות, הייתה פעולתו האחרונה עלי אדמות. והאמירה "**אף פעם אל תדחי דברים חשובים**" נותרה מהדהדת בחלל האוויר - ספק צוואה ספק נבואה, שהתגשמה בניסיונות נוראות.

הרב נפתלי צבי הורביץ מראפשיץ זצ"ל - נולד בחג השבועות בשנת ה'תק"כ (1760) בעיר ברעד. עוד בטרם מלאו לו י"ג שנים כבר סיים את הש"ס. אחרי הבר-מצווה אמר רבו הגאון ר' משולם שאין לו מה ללמדו עוד ואין לו מה לעשות אצלו. לאחר נישואיו התגורר בדוגלא. בהיותו כבן 21 בהמלצת רבו הרה"ק ר' מנחם מנדל מרימינוב התמנה כאב"ד ראפשיץ ולאחר מכן נסע ללז'נסק אצל ה'נועם אלימלך'. בתחילה סירב לקבלו מחמת ייחוסו אולם רבינו בכה והתחנן ואף נפל ארצה מתעלף ודם החל זב מגרונו ור' אלימלך קיבלו ואף רבינו נעשה לתלמידו המובהק. עוד העיד בעל ה'נועם אלימלך' על רבינו שיש לו גילוי אליהו בכל עת שירצה. הרבה לנסוע אל גדולי מצדיקי הדור.

ענותן מופלא. הרבה להסתיר את מעשיו. גאון. בעל רוח-הקודש. גם כשישב בסעודה עם אנשים כשהוא מתענה- בגודל חוכמתו העלים הדבר כ"כ עד ששום אדם לא היה מכיר בזה. וכן היה מתנהג בכל ענייניו וכן הסווה את מופתיו. מימיו לא נשמע ממנו דיבור שיהיה נוטה לצער ישראל. כיהן בראפשיץ שנים רבות ולאחר מכן כיהן בלינסק (מקום רבנותו של אביו), סטריז'וב וסאנוק. בשנת ה'תקע"ה (1815) נפטרו גדולי עולם, ביניהם המגיד הק' מקוזניץ, ר' מנחם מנדל מרימינוב ו'החוזת הקדוש' מלובלין. חסידים רבין חיפשו לעצמם צדיק אליו ילכו ואל רבינו נסעו אלפי חסידים שקיבלו עליהם את מרותו. נפטר ב-י"א אייר ה'תקפ"ז (1827). חי כ-67 שנים. ציונו בפולין עיר לאנצ'וט הסמוכה לרישא.

סבא: ר' יצחק הורוביץ מהמבורג (מצד אמו). **אביו:** ר' מנחם מנדל רובין (רבה של לינסק). **אמו:** מרתבילא (בת ר' איציק'ל מהמבורג- מצאצאי השל"ה הקדוש). **אשתו:** מרת רבקה גולדהמר (בת הנגיד ר' הירש מדוקלא). **בניו:** ר' אברהם חיים מלינסק, ר' אליעזר מדז'יקוב ור' יעקב מקולביסוב. **חתנו:** ר' אשר ישעיהו רובין (מח"ס 'אור ישע'). **מרבותיו:** דודו, ר' משולם איגרא (אב"ד טיסמיניץ), ר' מרדכי בנט, ר' יעקב לורברבוים מליסא (מח"ס 'חוות דעת'), ר' אלימלך מלז'נסק (ה'נועם אלימלך'), ר' מנחם מנדל מרימנוב, ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חוזת מלובלין'), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוזניץ). **מתלמידיו:** ר' יצחק אייזיק (ה'חקל יצחק' הי"ד, שימש כאדמו"ר מספינקא), ר' אלימלך מרודניק, ר' חיים הלברשטאם מצאנז (מח"ס 'דברי חיים'), ר' מאיר מאפטא, ר' צבי הירש מרימנוב, ר' צבי אלימלך שפירא מדינוב (ה'בני יששכר'), ר' יעקב צבי יולס מדינוב (מח"ס 'קהילת יעקב'), ר' חנוך הניך מיעיר (מייסד חסידות אלעסק), ר' ישראל דוב בער גילרנטר (רבה של סטאפטשעט, סטריז'וב ויאשינצה), חתנו, ר' אשר ישעיהו רובין. **מספריו:** **יאילה שלוחה יזרע קודש-** על התורה ועל המועדים • **אמרי שפר יעשר צחצחות-** דברי חסידות • אהל נפתלי.

פ עם יצא רבינו אל החצר בחורף, ובשל הקור הגדול הביאו עצי הסקה וביקעו כדי להשימם בתנור. אולם בחצר היו פזורים השבבים והקיסמים, שנשרו מן הביקוע ולא אספום אנשי הבית. להפתעת הכל פנה הרב באומרו אליהם: "הנה אני רואה, לאן הולך כל הכסף שמגיע לכאן, העצים עולים כסף רב, ולא טורחים להכניס את הקיסמים הביתה!", ולא הבינו את פשר הכעס על 'פכים קטנים'.

למחרת היום ירד שלג ובנו של רבנו (הרה"ק מדז'יקוב) יצא לחצר ומצא שם את נעליו של אביו והבין מכך שערך שם רבינו גלגולי שלג, נטל הרה"ק מדז'יקוב את הנעליים ושאל את אביו: "אבא, מה זה עושה בחוץ?". אמר לו רבינו: "מה הרעש, אם תופסים את האבא הזקן צריכים כל כך לשמוח?" ואז הבינו שדברי רבינו על הקיסמים הייתה כיוון שהם הפריעוהו לערוך גלגולי שלג, ולא בשל העובדה, כי השאירם בחוץ והיות ועשה את מעשיו בצנעה, לא חפץ לגלות להם סיבת הדבר.

פ עם היה חולה, ובתוך ימי חוליו לא דיבר שום דיבור, ועל מה שהיה נצרך בנחיצות השיב ברמז בידיו, ובניו ואנשי שלומו נתייראו מאוד וחשבו, שניטל ממנו ח"ו כח הדיבור, אמנם הרופאים המבינים העידו, כי לפי השערותם אין המחלה כבדה כל כך, עד שלא יוכל לדבר, על כן לא ידעו מהי הסיבה לכך.

נכנס אליו בנו ר' אברהם חיים זצ"ל ואמר לו: "אבי, לפי ראות עיניי יכול אתה לדבר, אלא שאינך רוצה לדבר. מכל מקום אמור נא לי עתה לפחות, מהי סיבת הדבר". פתח אביו את פיו הקדוש ואמר: "בני, מיום עמדי על דעתי לא דיברתי דבר וחצי דבר בלי ייחוד, אולם עכשיו נחלש מוחי מחמת זקנה, ואין בי כוח לנהוג כך, אמרתי איפוא בלבי, אבלום פי מלדבר כל עיקר".

ב עיירה ראפשיץ התגוררה משפחה ולה ילד משותק ל"ע. הם לקחו את הילד לטובי הרופאים- אולם ללא הועיל וכך עם הזמן השלימו עם אסונם. יום אחד יעצו לבני המשפחה: "הרי דרכו של הצדיק רבי נפתלי צבי הורביץ לעבור לבית מדרשו דרך גשר צר הנוטה על פני הנהר. הגשר כה צר, עד כי רק אדם אחד יכול לעבור בו. הניחו את הילד המשותק על הגשר ויפריע לרב בדרכו, ואולי התשועה תצמח מכך...".

שמעו הוריו לעצה ושמנו את בנם על הגשר. עלה הרבי על הגשר בדרכו לבית-המדרש כשהוא שקוע בשרעפיו ובלימודו, והילד, כצפוי, חסם את דרכו. חשב הרבי לתומו, שהילד השתטח שם להנאתו על כן דחקו והורה לו: "קום!" ויהי אך יצא הדיבור מפי הצדיק, מיד קם... הילד ופינה את המעבר! ותהום כל העיר על מעשה הרפואה, ויהי לפלא (באהלי צדיקים)



האדמו"ר הצדיק דמעיקרא רבי יהודה צבי ברנדווין זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ם (1780) בזוואלוב בברכת הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג. ייחוסו של רבינו שהיו אצלו שישה עשר דורות דור אחר דור בעלי רוח הקודש ושלושה עשר דורות, דור אחר דור, עד אצלו היו נוטרי הברית. משאת חייו הייתה לעבוד את בוראו בהצנע לכת, והסתיר את גדלותו מעיני כל. כאשר אנשי סטרעטין ביקשו ממנו לשמש כמורה הוראה, הוא סירב והסכים לקבל את תפקיד השו"ת (השחיטה הייתה לצורך תיקון נשמות ומפורסם היה שהעופות היו רצים אחריו, ופעם ברח עוף מעיר ראהטין ועד סטרעטין ונעצר לידו, כדי לקבל את תיקונו. הבהמות היו רובצות ופושטות את צווארן בעת השחיטה).

לאחר מכן החל לשמש כרב, לאחר שה'חוזה מלובלין' פסק עליו לעזוב את מלאכת השו"ב כדי לעזור ולתקן את נשמות בני ישראל. ערך גלות כדי להרגיש את ענין השכינה הנמצא בגלות בבחינת 'עמו אנוכי בצרה' כביכול. בשנת ה'תקפ"ז (1826) - כארבעה חודשים לאחר פטירת ר' שלמה, בנו של ר' אורי מסטרליסק (ההנהגה עברה לידינו והוא התיישב בעיירה סטרעטין שבגליציה. עבודת ה' שלו הצטיינה בהתלהבות אדירה. הרה"ק רבי ישראל מרוזין אמר על רבינו, שיכול לעשות מעשי בעל שם!. בעל רוח-הקודש. היה בקי ברפואה. תיקן נשמות רבות. רבים פנו אליו ונושעו. קהל חסידיו שהשכימו לפתחו מנה אלפים רבים ביחוד בערי גליציה המזרחית ועירוותיה. העלה ארוכה לאנשים הנמצאים על ערש דוי והם הבריאו. במשך שמונה עשרה שנה הנהיג. נפטר ב-י"א אייר ה'תר"ד (1844). חי כ-64 שנים. ציונו בסטרעטין. בנו, ר' אברהם מילא את מקומו.



אביו: ר' שמואל זנוויל (אבד"ק זוואלוב. למד אצל ר' דב בער- המגיד ממזריץ' ור' אורי קלוגהויפט מסטרליסק). **אשתו:** בת ר' אלעזר מראזלע (נצר למשפחת כהנא שיחוסם למעלה בקודש עד עלי הכהן). **מרבתינו:** ר' אורי קלוגהויפט מסטרליסק (רבו המובהק), ר' אהרון לייב מפרימישלאן. **ילדיו:** ר' אברהם (ממלא מקומו בסטרטין), ר' שמואל זינוויל,

ר' אליעזר מאזיפולי ור' חיים (נפטר בצעירותו). מרת רייזיל (נישאה לר' חיים קרייטנר). **מספריו:** ישארית יהודה ידגל מחנה יהודה- הספרים יצאו לאור ע"י נכדו ר' אליעזר ברנדווין בלמברג לפני מלחמת העולם הראשונה יקונטרס רפואות וסגולות- הודפס ע"י צאצאיו.

בעיר קאליש הייתה לו אכסניה, שבכל פעם ופעם כשבא לשם היה מתאכסן שם. פעם אחת כאשר בא לשם ורצה ללכת לבית, והיו אנשים אומרים לו שלא ילך, כיוון שבתו של בעל האכסניה גוססת, על כן ילך למקום אחר. השיב הרה"ק, שאינו רוצה לשנות אושפיזא שלו והלך לבית לאותו חדר שהיה מתאחסן והיה זה בליל ו' ותיכף הלכו בעל האכסניה ואשתו לרבינו ובנו במר נפשם וביקשו שיתפלל עבור בתם, שתהיה לה רפואה שלימה, והבטיח להם שהשו"ת בוודאי ישלח לה רפואה שלימה.

כאשר הגיע ליל שבת קודש, בעת שהלך לקידוש נעשה רעש גדול בקול בכיות ושאל: "מה קול הרעש הזה?" אמרו לו, שבת הבעל הבית גוססת והיא ממש בעת יציאת נשמה הלך הרה"ק ועשה קידוש ואמר למשמש שלו שילך לחולנית ושפוך לתוך פיה את יין הקידוש. כאשר נכנס המשמש גילה, כי פיה סגור לגמרי, והיה מוכרח לפתוח את פיה ע"י כף ושפך לתוך פיה את יין הקידוש ותיכף פתחה את עיניה ואת פיה והרה"ק נתן לה סגולה מסיימת, ותוך שלושה ימים הייתה כבריה חדשה, והיו רואים בחוש את תחיית המתים.

באחת הפעמים הגיע אל רבינו איש עשיר אשר חלה ועל אף שפנה לרופאים מן השורה הראשונה, הללו אמרו נושא למצבו ולא יכלו לעזור לו. רבינו שמע את דברי החולה והבטיח לו שבדרך בעז"ה תימצא לו רפואתו. כאשר נסע לביתו בדרך, תפס ציפור אחת ואכל אותה ולאחר מכן הרגיש כבריה חדשה. לאחר מכן הגיע לבדיקה רפואית אצל הדוקטור הגדול הרופא רפאפורט וסיפר לו כל מה שעבר עימו. אז הרופא הראה לו בספר הרפואות שלו את הציפור ושאל אותו: "האם צדת את הציפור הזו?", ולאחר שהשיב העשיר בחיוב, אמר הרופא כי ציפור זו אינה שכיחה במדינות הללו, אך במרחקים. אך הצדיק פעל בתפילתו שבה הציפור לכאן.

פעם כאשר נסעו חסידי סטרליסק לעשות את השבת במחיצת רבם, ר' אורי, טעו בדרכם ולא יכלו להגיע למחוז חפצם בעוד מועד ולכן החליטו לנסוע לסטרעטין - מקום מושב תלמיד רבם החביב, בליל שב"ק השמיע רבינו בפניהם את דברי תורתו. בצאת השבת המשיכו בדרכם לסטרליסק. עוד לפני שהגיעו לחצר הרבי, התעניינו לדעת מהם הדברים שאמר הרבי לפני הקהל, אך מה מאד נדהמו לשמוע, כי אלו הדברים שנאמרו בסטרעטין. הלכו בני החבורה לספר לרבם את הפלא, והוא לא ראה בכך שום צד חידוש ואמר "בעת שקיבלתי במתיבתא דרקיעא את זאת התורה, עמד לצדי תלמידי ר' יהודה צבי". והיה זה אות בקרב החסידים שהוא, ר' יהודה צבי, נמנה כמנהיג לדור. בהזדמנות אחרת שמעו, שאמר עליו הרבי: "ר' יהודה צבי שלי גונב ממני את לובן עיני".

מצב בריאותו של רבינו הכביד עליו, יסורים נוראים תכפוהו, כמשלוש שנים לפני עלותו למרום סבל ממיחושים בכל גופו עד שהרופאים השתוממו כיצד יכול בשר ודם לסבול סבל רב כל כך, אחד ממקורביו אכן שאלו לפשר הדבר, ורבינו השיבו: "דע לך בימי נעורי כשבא לפני חולה, יכולתי להתפלל אל ה' ולמסור נפשי עבורו, לא כן כעת כאשר זקנתי ותש כוחי, אין ביכולתי לערוך תפילה במסירות נפש כאז, מה אני עושה? אני מקבל על עצמי את כל יסוריו, ובכן נעשה אני חולה אנוש".

בשנת ה'תרכ"ה כאשר התבקש לבית עולמו הרה"ק ר' אליעזר מאזיפאלע זצ"ל (בנו של רבינו) וביקשו לקבור את הבן בסמיכות ליד אביו. כאשר כרו את קברו נפל קרש אחד מקבר רבינו, והיו הכל רואים את רבינו שוכב בקבר, והבגדים התכריכים היו לבנים, כמו ששמו אותו ביום קבורתו ופניו נראו, כאילו שכב וישן, וזאת על אף שחלפו למעלה מעשרים שנים! (דגל מחנה יהודה)

התודה והברכה למכון 'בית סטרעטין' - מורשת רובה"ק מסטרעטין ז"ע ש"ע" אגודת בוני סטרעטין - אוקראינה על עזרתם הרבה. לתגובות 02-567-70-80

המקובל הרב מסעוד אביחצירא זצ"ל המכונה 'סבא דמשפטים' - נולד בשנת ה'תקצ"ו (1835) בריאסני שבמחוז תאפילאלת. בנו בכורו של רבינו מרן המקובל רבי יעקב ('אביר יעקב') לאחר שתי בנות. כבר מצעירותו סיפרו עליו מעשי מופתים. ידוע בגודל חכמתו בתורת הנגלה והנסתר בהתמדה עצומה ועל כן כונה 'ארון התורה'. סייע לאביו בעבודת הרבנות והרבצת התורה.

לאחר צאת אביו לארץ ישראל, מילא את מקומו כרב בריאסני וכראש ישיבת 'אביר יעקב'. לאחר פטירת מרן 'אביר יעקב' התמנה רבינו לשמש כראב"ד מחוז תאפיללת שבמרוקו, ועול הנהגת הציבור הוטל על כתפיו. התאמץ מאוד לטפל בצרכי עניי העיר, נטל על עצמו התחייבויות כספיות ואף לווה בריבית מהגויים, כדי לחלק צדקה לעניים ולדאוג לכל מחסורם. רבים פנו אליו ונושעו. שמעו יצא ביכולותיו לברך ולהושיע. קיבל לרשותו את חלוקו של אביו, וחולים שהתעטפו בחלוק זה נרפאו מכאב ומחלה. נפטר ב-י"ב אייר ה'תרס"ח (1908). חי כ-73 שנים. ציונו בריאסני.



אביו: רבי יעקב זצ"ל ('אביר יעקב'). **סבא (מצד האב):** המקובל ר' מסעוד. **נשותיו:** מרת חנה (זיווג ראשון), מרת עיישה בן חמו (זיווג שני). **ילדיו (זיווג ראשון):** המקובל הצדיק רבי דוד הי"ד (המכונה 'עטרת ראשנו' - מסר נפשו על קידוש ה' למען הצלת תושבי תאפילאלת ב"ד בכסליו ה'תר"פ-1919), מרת שמחה. **ילדיו (זיווג שני):** המקובלים הצדיקים רבי ישראל ('ה'בבא סאלי', ראש ישיבה ורב בריאסני, ארפוד ובודניב וממנהיגיה הרוחניים של יהדות מרוקו בישראל), ר' יצחק (הרב הראשי לרמלה - לוד וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל), מרת חמא (נישאה לר' יחיא אילוז), מרת ביחא (נישאה לר' דוד אזרוואל), ר' מסעוד שטרית ('ה'בבא סדי', היה בנם המאומץ). **מרבתי:** אביו, המקובל ר' יעקב. **מתלמידי:** הגאונים המקובלים ר' משה תורג'מאן ('ה'בבא ס', רבו של ה'בבא סאלי' ומחכמי הישיבה תאפיללת שבמרוקו), ר' שלמה אמסלם (רבה של מידלת), ר' יוסף אמסלם (רבה של פיגיג), ר' מכלוף שרביט. **מספריו:** כתבי התורה ופסקי הדין לא השתמרו למעט חיבורים בתורת הנסתר על כוונות ההגדה של פסח וחיידושים על ספירת העומר. פיוטים שכתב: מזמור שיר ליום השבת, יום השבת טוב להודות, ארוממך אודה את שמך.



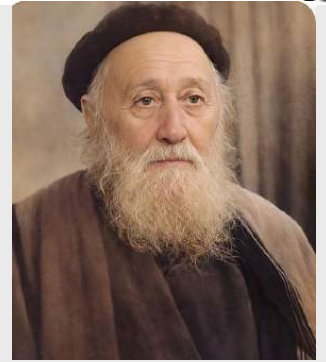
בשנות שחרותו, כשהיה סמוך על שולחן אביו, למד תורה מפיהו והשתלם בנתיבות החוכמה בהנחייתו ובהכוונתו. לבנו המקובל הרב ה'בבא סאלי' זצ"ל סיפר, כי אחר שהיה בקי גדול בנגלה, פנה לאביו וביקש שיכניסו בשערי הסוד ויזכירו בנתיבי החוכמה הנסתרת. ענה לו מרן אביר יעקב זע"א: "בני היקר! הפסיעות הראשונות בתורת הקבלה, אינם נעשים באמצעות מורה דרך, רק לאחר שמתאמצים לבד ורוכשים ידיעות בעמל, ניתן לשמוע שיעורים ולקבל הכוונה מרב. לך בני, התאמץ בהתמדה ושקידה על דלתות התורה, ולאחר שאראה שהחילות לרכוש מושכלות, אקבע שיעור בחוכמת הנסתר".

עשה כן רבי מסעוד, והתייגע בכל כוחו לרדת לחקר הדברים, עד **שביום מן הימים הגיע לאביו ובפיו קושיה חזקה בהבנת תורת האריז"ל**. כשמוע רבי יעקב את הקושיה, נהנה מאוד, כי ראה בכך אות לעומק הבנתו של בנו. לאחר שיישב לו את הקושיה, אמר לו: "מהיום והלאה נענתי לך ללמוד עימך שיעור בקבלה". נדברו האב והבן וקבעו מועד ללמוד קבלה בשעת חצות לילה, שהיא שעה מסוגלת ללימוד והבנת תורת הנסתר.

פעם אחד התקשה מרו ר' יעקב בהבנת סוגיה חמורה בנבכי הקבלה, וככל שהתאמץ ליישבה ולתרצה - לא עלתה בידו. כדי שלא יפריעו לו בלימודו, **נעל את דלת חדרו והסתגר לשלושה ימי התבודדות, בהם לא ראה אותו איש ואף לא הובא אליו מזון או שתייה**. באי הבית שהבחינו שהסתגרותו הפתאומי של האב, התמלאו בחשש, אך אף אחד מהם, גם לא מבניו, העז לנקוש על דלת החדר. ביום השלישי יצא ר' יעקב מן החדר בפנים צוהלות, וקרא לבניו להשתתף עמו בסעודת מצווה. הנוכחים עדיין לא ידעו עדין את סיבת הסתגרותו ואת מקור השמחה הגדולה, עד כדי עריכת סעודת מצווה בסתם יום חול. אולם אף אחד מהם לא העז לשאול את פיו וחינו שהוא בעצמו יספר להם את סוד שלושת הימים.

במהלך הסעודה פנה ר' יעקב לבנו ר' מסעוד ושאלו: "בני מדוע לא תשאל אותי לסיבת התבודדתי בחדרי למשך שלושה ימים תמימים?", ענה לו ר' מסעוד ביראת כבוד: "**וכי מי יעז לשאול את אביו על מעשיו, וכי משהו מעמנו מנסה להבין**". סיפר להם ר' יעקב כי נקרתה בדרך לימודו קושיה עצומה בדברי האריז"ל, ונצרכו לו שלושה ימים של עמל מרוכז, עד שהצליח ליישבה. כששמע ר' מסעוד את דברי אביו, ביקש שישטח את הקושיה באוזניו. רק לאחר הפצרות מרובות, בהן הצליח לשכנע את אביו ביכולתו להבין את הקושיה, נאות האב והראה לו את מקום הקושיה. הלך ר' מסעוד לחדרו ונעל את הדלת בעדו. לאחר **כשלוש שעות, יצא מן החדר ועלה לחדרו של אביו ובפיו תירוץ הולם, שלא היה אלא תרוצו של אביו, עליו התייגע שלושה ימים ושלושה לילות**.

תמה האב על בהירות הבנתו ומהירות תפיסתו של בנו בכורו, אולם ר' מסעוד אמר לאביו: "מור אבי הקדוש! הרי לא נעלם מידיעתו, שכל הספרים ובפרט ספרי הקבלה מסובבים המה בקליפות, הנערמות בדרכם של ההוגים בתורת הסוד ומקשים עליהם את ההבנה. מור אבי, בהתייגעו על הבנת הדברים, הסיר את כל הקליפות, אחת אחת עד שעלה בידו ליישב את התירוץ, כאשר אני באתי ליישב את הקושיה, שוב לא היו קליפות ומניעות להבנת התירוץ, **ואלמלא אבי שהיית מוריד את הקליפות, אף אני הייתי צריך שלושה ימים ושלושה ימים בכדי להבין את תירוץ הקושיה**". אביו בשמועו זאת, הודה לו על כך ואמר: "אכן כן".



חכם יוסף סוסו הכהן זצ"ל - נולד בחג השבועות בשנת ה'תרנ"א (1891) בעיר גאבס שבתוניס. מוצאה של משפחתו מהאי ג'רבה. משפחתו היא ממשפחת הכהנים 'אבריש' המיוחסת לרבי ישמעאל כהן גדול ולעזרא הסופר. בצעירותו למד בעיר גאבס. לפרנסתו התקיים ממכירת ספרים ואת רוב זמנו הקדיש ללימוד תורה. בשנת ה'תרפ"א (1921) לאחר פטירת החכם פראג'י עלוש, התחיל לכהן כאב"ד וכראש ישיבת 'בית דוד' בשכונת מזל. בשנת ה'תש"א (1941), בגלל הצורך בטיפולים רפואיים עבור בנו, רבינו עבר לתוניס, עיר הבירה. שם לימד בישיבת 'חברת התלמוד'. בהמשך נבחר לכהן כסגן הרב הראשי לתוניסיה (חכם מרדכי כמוס אמייס הכהן), וכראש הרכב בבית הדין הראשי.

בשנת ה'תשי"ח (1958) עלה לארץ ישראל עם אשתו. הם גרו בשיכון ד' בבאר שבע. הקים את בית הכנסת הראשון בשכונה לעדה התוניסאית. שימש כנשיא הקרן של הדפסת ספרי רבני תוניסיה. בהמשך עלה לירושלים ושימש כדיין בבית הדין של העדה החרדית הספרדית בירושלים. קבע מקום לימודו בישיבת 'פורת יוסף' ובישיבת 'ראשית חכמה'. נפטר ב-י"ב אייר ה'תשמ"מ (1980). חי כ-89 שנים. ציונו בחלקת הרבנים בבית העלמין הישן בבאר שבע סמוך לרבו, הרב פראג'י עלוש. נינו, הרב יורם כהן (רב שכונת רמות בבאר שבע) הקים על שמו את מוסדות 'אמרי יוסף', שכוללים רשת גני ילדים, כולל לגמלאים ואברכים ללימוד רבנות. עריית באר שבע קראה לרחוב בו הקים את בית-הכנסת בשם 'הרב סוסו הכהן'.



סבא (מצד האב): חכם דוד (ראש ישיבה בגאבס ומלומד בניסים). **אביו:** חכם שאול. **אימו:** מרת רחימה הכהן. **אשתו:** מרת שושנה (בת חכם ציון כהן, מח"ס 'יושיע ציון'. נישא בשנת ה'תע"ר-ר (1910)). **מרבתינו:** חכם חיים חורי (רבו המובהק), חכם פראג'י עלוש (ראש ישיבת 'בית דוד' וראב"ד בגאבס). **מתלמידינו:** המקובל הרב שמעון יהושע חירארי. **מספרינו:** **כיסא דפסחא** - על הגדה של פסח עם פסקי דינים **יופתח יוסף** - חידושי תורה **חיים ביד** - שו"ת על ארבעת חלקי שו"ע **פרחי שושנה** (ע"ש רעייתו) - שו"ת, מאמרי חז"ל וחידושי תנ"ך **יקשות הנסך** - חידושיו בש"ס **מעולפת ספירים** - על חמישה חומשי תורה **שארית יוסף** - הכתבים שנשארו לאחר פטירתו **יילקט יוסף** - חידושים על מסכתות הש"ס ושו"ת **אסוך השמן** - הוצא לזכרו על ידי תלמידיו.



אם אחד בבית-הכנסת של רבינו היה חסר עשירי השלים מניין. במשך שעה ארוכה חיפשו מישהו שישלים- אבל לא מצאו. יהודי בשם דוד עבר ליד בית-הכנסת. הרב קרא לו וביקש ממנו להשלים מניין. אותו אדם התנצל ואמר: "רבי, כבר התפללתי ואני מממהר למקום עבודתי. אני עובד במפעל שנמצא מחוץ לעיר. יש לנו הסעה בשעה קבועה פעם אחת ביום. כל הפועלים מגיעים לאותו מקום והאוטובוס לוקח אותנו משם. ההסעה אמורה להגיע עוד מספר דקות. אם אפסיד אותה - לא אוכל להגיע לעבודה ואפסיד יום עבודה".



הרב אמר לו: "**בוא, תשלים לנו מניין, לגבי האוטובוס אל תדאג. הוא ימתין לך!**". דוד הסכים ונכנס לבית-הכנסת. אותו יום היה יום חמישי, ורבינו האריך בתפילתו, ואמר מילה במילה כמונה מעות. דוד היה חסר סבלנות, מחכה שהתפילה כבר תסתיים.

בינתיים הגיעו לתחנון, ולאחר מכן גם קראו בתורה. דוד היה חסר סבלנות. הזמן חולף והוא תוהה כיצד יוכל להגיע לעבודה. לאחר שעה ארוכה יצא מבית-הכנסת, כשהוא חושב לעצמו: "מה אני עושה עכשיו? איך אני אגיע לעבודה?". בעודו חושב והנה הוא רואה את אחד הפועלים שעובדים איתו במפעל. דוד שאל אותו: "למה לא הלכת לעבודה?". חברו השיב: "כל הפועלים כולל אני עלינו לאוטובוס שלנו, אבל יש תקלה. הנהג לא מצליח להניע את האוטובוס".

בינתיים הנהג התקשר למכונאי. הוא הגיע למקום ובדק את האוטובוס, אבל הוא לא מצא שום תקלה. דוד, מלווה באמונת חכמים, אמר לפועל שאיתו: "בוא איתי. עכשיו האוטובוס יניע!". הפועל הביט בו בתימהון ושאל: "למה? מה קרה? איך אתה יודע?". דוד השיב: "הרב. הכל הרב. אני אספר לך מאוחר יותר. עכשיו בוא איתי".

הפועל הצטרף אליו. כשהגיעו לאוטובוס, דוד פנה לנהג ואמר לו: "תנסה להניע עכשיו בבקשה". הנהג הביט בו ואמר בעצב: "יש תקלה. אי אפשר להניע!". דוד אמר לו: "תנסה. בבקשה. אתה תראה שעכשיו האוטובוס יניע". **הנהג ניסה ולמרבה הפלא, האוטובוס הניע. כאשר דוד נשאל כיצד הוא ידע זאת, הוא סיפר לנוכחים את מה שאירע עימו, וכיצד הרב אמר לו שהאוטובוס ימתין בעבורו. שמו של רבינו התפרסם בעקבות סיפור זה.**

המקובל הצדיק הרב שמעון יהושע חירארי סיפר כי כשהיה בחור צעיר הוא זומן לצבא. המצב הביטחוני באותם ימים לא היה קל. הרופא בדק את הרב ושאל אותו אם למרות מצבו הבריאותי הוא מוכן לשרת קרוב לבית. הצדיק בתיממותו לא הבין את המשמעות וחשב שזה לא יזיק לו והסכים. הוא התבקש לחתום על כך ואכן הוא עשה זאת.

כשהגיע לביתו וסיפר מה התרחש איתו, הסבירו לו את משמעות הדברים. אז הוא הבין מה עשה, אבל הוא כבר חתם. לכן הוא שלח להם בקשת דחיה כשהוא שולח מחדש את כל המסמכים שקשורים למצבו הבריאותי. כך הצליח לדחות את הגיוס מספר פעמים. לאחר זמן מה שלחו לו צו ואמרו לו שהוא חייב להגיע. ביום שבו היה צריך ללכת, הוא פנה לרבינו יוסף סוסו וביקש את עזרתו.

הצדיק בירך אותו שישחררו אותו מהשירות. כאשר הרב שמעון הגיע למקום, הוא הציג בפניהם את הזימון. הם התחילו לחפש את התיק עליו עם כל המסמכים הרפואיים ושאר המידע. לאחר שעה ארוכה הם לו, שהם יחפשו וישלחו לו הודעה אחרת לזימון. הרב שמעון סיים את דבריו ואמר: "**ועד היום לא מצאו את התיק ולא שלחו לי זימון למועד מאוחר יותר.**"

התנא האלקי רבי מאיר בעל הנס זצ"ל - מגדולי התנאים בדור הרביעי. שמו במקור היה נהוראי, אולם, חז"ל - לאחר שעמדו על חוכמתו וכדי להבדילו בין חכמים רבים, שנקראו באותו שם, שינו את שמו לר' מאיר, משום שהאיר את עיני חכמי ישראל. מצאצאיו של נירון קיסר ששלחו המלך להחריב את ירושלים וברח והתגיר. חי לאחר חורבן בית שני, במאה השניה לספירה בתקופה קשה מאד לעם היהודי. הרומאים ניסו בכל כוחם לנצח את העקשנות היהודית, להישאר כעם מיוחד ולא להתבולל. הם ניסו לחנך אותם ל'קידמה', ולעזוב את עקרונות הדת, שנראו בעיניהם מיושנים. שמירת שבת, כשרות, ולימוד התורה נאסרו כליל. העובר על האיסור היה צפוי לעונש מוות. הרומאים לא הצליחו להבין, מדוע חשוב כל כך ליהודים לשמור על דתם. בעיניהם, לאומיות יהודית לא הייתה עניין, שכדאי למות בשבילו.



נרדף ע"י הרומאים, לאחר ששיחד את השומר של המקום שבו אחות אשתו נאסרה, ניצל בנס. בעקבות מעשה זה ברח לבבל ועל כן נקרא 'בעל הנס'. דייק בשמות האנשים ומהם למד על מהותם. ענוותן. דרשן מופלא. במקצועו היה לבלר. היה מטבל את דרשותיו במשלים, והיה בקי במאות משלים. מחל על כבודו למען השכנת שלום. נח לבריות. חריף. חכמים לא יכלו לעמוד על סוף דעתו משום שיכל להתיר ולאסור כל עניין בק"ן תירוצים המתקבלים על הלב בחריפותו הרבה. אולם פסקו כגזרותיו. סגולה בדוקה וידועה, כדי להינצל מכל סכנה וצרה שלא תבוא, כפי שמובא בשם הבעש"ט בספר 'כתר תורה' ('ח"ב דף נ"ב ע"ב): "אם אדם בסכנה וצריך לנס, אזי ייתן ח"י גדולים לנרות בשביל נשמת ר' מאיר בעל הנס, ויאמר בפה מלא: אני מנדר אותן ח"י גדולים לנרות בשביל נשמת ר' מאיר בעל הנס. ויאמר "אלהא דמאיר ענני" שלוש פעמים, ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, כשם ששמעת את תפילת עבדך מאיר ועשית לו ניסים ונפלאות, כן תעשה עמדי ועם כל ישראל, הצריכים לניסים נסתרות וגלויים אכי"ר", ויזכה לראות ישועות גדולות בעז"ה. ביקש להיקבר בעמידה, כדי שיגיע המשיח, ירוץ מיד לקראתו. נפטר ב"ד אייר.



מרבותיו: רבי עקיבא (תלמידו המובהק), ר' ישמעאל, אחר (אלישע בן אבויה - ר' מאיר ור' יוחנן הביאוהו לח"י העולם הבא). **חותנו:** ר' חנניא בן תרדיון (מעשרת הרוגי מלכות). **אשתו:** מרת ברוריה (אחת הנשים המלומדות ביותר עפ"י התלמוד, והתפרסמה בחריפותה, בפלפולה ובבקיאותה בתורה, דבר שהיה נדיר במיוחד באותה תקופה).

מספר בנימין חיים הי"ו: הסיפור מתחיל בסבתא שלי בת-שבע ע"ה, בתו של רבי יצחק זאב שחיה בין חומות ירושלים העתיקה בראשית המאה ה-20. באותו זמן היא חבקה פרי בטן, אולם חלתה בחולי גדול. באותם ימים, ירושלים הצפופה חסרת התנאים הסנטרים ומוכת המחלות הייתה מסוכנת, גם ללא סיבוכים מיוחדים. היא חשה, כי לא נותר לה זמן רב להיות בין החיים. באחת הימים ראתה בחלומה יהודי הדור פנים בעל זקן לבן צח כשלג, שאמר לה: "אל תחששי, ייולד לך בן בריא ושלם ותקראי לו מאיר על שמי-רבי מאיר בעל הנס". בת-שבע קמה נרעשת מהחלום למציאות, אולם החלום הוסיף לדבוק במציאות, וסבתי גילתה, שכל הכאבים והתקפי קוצר הנשימה שחשה קודם נעלמו כלא היו, והיא בריאה ורעננה, כמו שמעולם לא הייתה.

מאז אותו חלום, כוחות חדשים נסכו בה, ושבוע אחר כך החזיקה בידה תינוק בריא ושלם. היא ידעה איך תקרא לתינוק, מאיר, השם הזה האיר את מצבה העגום וחסר התקווה באורו המאיר של רבי מאיר בעל הנס. אולם את מה שידעה היא, סירב אביה, ר' יצחק זאב לדעת. בחירת השם הייתה זכותו הבלעדית, שכן באותם ימים נהוג היה בירושלים, שאת השם לבן הבכור נתן אביה של האם.

"אנחנו לא מנהלים את חיינו לפי חלומות, וקל וחומר שלא קוראים לילדים שמות על פי חלום. את יכולה לבחור לתינוק איזה שם שתרצי, אבל צריכה להיות לך סיבה, מדוע בחרת בשם זה, חלום הוא לא סיבה", אמר אבי התינוק אברהם יוחנן, תומך ללא עוררין בדברי חמיו הנערץ. שבעה ימים חלפו, מועד הברית התקרב, ובת-שבע חשה פחד משתק, היא התחייבה לזקן בחלום לקרוא לבנה מאיר, אך היא אינה יכולה לקיים את התחייבותה, אין לה אומץ להתנגד לדברי אביה, ולחלום שחלמה אין שום משקל בוויכוח רציונאלי. חלומה כה ערטילאי, שאינו יכול להסביר את מחויבותה העמוקה לשם מאיר.

בלילה שלפני הברית הגיעו ילדי השכנים לקרוא עם הרך הנולד 'קריאת שמע' כמנהג ירושלים, סבתי הביטה בפני התינוק באכזבה, היא השתוקקה לקרוא לו מאיר, השם שכה הלם את פניו המאירות והמלאכיות. חשש כבד כרסם בה, שאם לא תעמוד בהבטחתה עלול לקרות לתינוק שלה, חלילה, אסון. הילדים גמרו לקרוא קריאת שמע, והיא חילקה להם עוגיות לקח, ואז שאל אותה בן השכנים: "מה יש לתינוק מעל העין?".

בת-שבע הציצה על התינוק, ולחרדתה ראתה קרום דלקתי מכסה את העין הימנית, היא הזעיקה את רופא הילדים, והלה נתן משחות והורה, שלתינוק יהיה אסור לעבור ברית מחר, וצריך לחכות לפחות שבוע, עד שניתן יהיה לחשוב על ברית. כשהדלקת חלפה, והתינוק היה בן שבועיים התכוננה כל המשפחה המסועפת לסעודת הברית, אך לילה לפני הברית **קיבל צהבת**, והברית נדחתה שוב בעוד שבוע. כשהדבר חזר על עצמו כמה פעמים, והברית נדחתה כל פעם מסיבה אחרת, הבין גם הסבא הטרי, ר' יצחק זאב, שיש דברים בגו ואמר לביתו: "נו, שיקרא מאיר, העיקר שיהיה יהודי כשר", מילות ההסכמה שחיתכה לשמוע. למחרת הוזמן המוהל, ולמרבה הפלא היה התינוק כשיר לעריכת ברית ונקרא שמו בישראל: **מאיר בן אברהם יוחנן בן יצחק זאב, דור שלישי בירושלים.**

כשנפטר ר' יוסי בן קסמא, גדולי רומי הלכו ללוות אותו. בחזרתם, מצאו את ר' חנניא בעיצומו של שיעור בהלכה, לפני תלמידים, ובחיקו ספר תורה. **זעמם של הרומאים, היה נורא.** הרומאים דנו אותו לשריפה. רשעותם לא ידעה גבולות, הם הציתו אותו באש. **כאשר ספוגין של מים הונחו על ליבו.** את אשתו הרגו בחרב. את בתו כלאו בבית בושת. אשתו של ר' מאיר, ברוריה, פנתה לבעלה וביקשה ממנו להציל את אחותה משום שאינה יכולה להמשיך כאשר אחותה נמצאת במצב זה.

כדי לנסות ולהציל אותו, **התחפש ר' מאיר לגוי,** ונכנס לשם. כשראה שהיא נשארה בטהרה, שיחד את השומר ונתן לו שק מלא זהובים ואמר: **חציו תשחד את הממונים עליך וחציו תשתמש בו.** השומר פחד מעונש אם הדבר יתגלה. ר' מאיר הבטיח לו שאם חיוו יהיו בסכנה, יאמר "אלקא דמאיר ענני" וה' ישיע אותה. השומר לא האמין ורבי מאיר זרק אבנים לעבר כלבים אוכלי אדם ואכזריים ששמרו מסביב למקום. כשרצו להתנפל עליו, קרא: "אלקא דמאיר ענני", ומיד הכלבים עזבו אותו. השומר בראותו כל זאת האמין, ושחרר את הבחורה.

כשנגמרו כל הזהובים ולא יכל לשחד את הממונים עליו, התגלה דבר שחרור הנערה, והשומר נידון למוות. בכל פעם כשרצו לתלות אותו, קרא "אלקא דמאיר ענני", וחבל התליה נקרע. גם כשניסו שוב להורגו, לא שלט בו המוות. שאלו אותו: "אתה מכשף שלא שולט בך המוות?". סיפר להם מה שקרה. חקקו את דמותו של ר' מאיר וציוו לתופסו. לאחר תקופה, ראו את ר' מאיר ורדפו אחריו. יש אומרים שאלוהו הנביא הגיע בדמות אישה וחיבקו, ואז אמרו אין זו דרכו של ר' מאיר ומדובר באדם אחר. יש אומרים שנכנס למקום שמבשלים בו בשר חזיר, טבל אצבע אחת ומצץ את אצבעו השניה. הרומאים אמרו שאין דרכו של להיטמא מבשר פיגולים. לאחר שניצל ברח לבלל.

פעם אחת היתה אשה שהקשיבה לדרשתו של ר' מאיר בליל שבת והתארכה הדרשה. כששבה לביתה הגיעה לאחר שכבו נרות השבת. לשאלת הבעל: "היכן היית?" ענתה: "בדרשה". בעלה ברוב רוגזו אמר: "גוזר עלייך שלא תכנסי לביתי עד שתרכי בפניו של אותו דרשן!". שלושה שבועות האשה היתה מחוץ לביתה עד שחברותיה אמרו לה: "לכי לאותו דרשן והתייעצי עמו" אולם האשה התביישה.

ר' מאיר שראה זאת ברוח קודשו, שאל בדרשה: "האם יש פה משהי שיודעת ללחוש לעין?" (רפואה קיימת לכאב עיניים היה לירוק בעין), חברותיה אמרו לאותה אשה: "הנה ההזדמנות שלך". כשניגשה לר' מאיר הודתה שאינה יודעת ללחוש בעין. אמר ר' מאיר: "די שתרכי בפני 7 פעמים". ירקה בפניו. לאחר מכן אמר לה: "אמרי לבעלך, אתה אמרת לירוק בפניו של הדרשן פעם אחת, אני ירקותי 7 פעמים". שאלו אותו תלמידיו: "רבינו, והיכן כבוד תורה?" ענה להם: "לא די למאיר להיות שווה לקונו? שמו של הקב"ה עבור השכנת שלום נמחק, אזי להשכנת שלום בן איש לאשתו לא כל שכן?"

וגולה בדוקה וידועה, כדי להינצל מכל סכנה וצרה שבהא, כפי שמובא בשם הבעש"ט בספר כתר תורה (ח"ב דף נ"ב ע"ב): "אם אדם בסכנה וצריך לנס אזי יתן ח"י גדולים לנרות בשביל נשמת ר' מאיר בעל הנס, ויאמר: "אלהא דמאיר ענני" שלוש פעמים, ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, כשם ששמעת את תפילת עבדך מאיר ועשית לו ניסים ונפלאות, כן תעשה עמדי ועם כל ישראל הצריכים לניסים נסתרות וגלויים אמן כן יהי רצון". ויזכה לישועות גדולות

זכותו הגדולה של ר' מאיר בעל הנס, שבשמו נשלחו הגאון ר' אליהו ילוז ובנו (מחכמי טבריה) למסעם, עמדה להם פעמים רבות, וליוותה אותם בדרכם הארוכה. בהגיעם לעיר רבאט שבמרקו נזדמן לשם אחד מגבירי העיר טאנקיר, ובשמעו ששליחי כוללות ר' מאיר בעל הנס מבקרים במקום, הזדרז לחפש אחריהם ושקל על ידם סכום כסף גדול, תוך שהוא מוסיף, שאת הכסף נדר לקופת ר' מאיר בעל הנס בעקבות שני ניסים שנעשו לו בזכותו:

נס ההצלה הראשון שאירע לו היה, כאשר חברו נגדו קבוצת סוחרים המתנכלים לו, וגמרו אומר ביניהם לחדור באישון ליל לביתו ולרצחו נפש- אותו ואת כל משפחתו. ואכן באחת השעות הקטנות של הלילה שמע הגביר קול המולה גדולה על גג ביתו, וכשהוא רועד כולו מפחד וחלחלה הצליח בקושי למלמל שאם ישיעהו ה' מצרתו ינדב סכום נכבד לקופת ר' מאיר בעל הנס. למחרת היום התברר, שהתחלף לחבורת הרוצחים ביתו של הגביר בביתו של הגוי הסמוך לו, בו ביצעו הרוצחים את זממם והם רצחו את הגוי ואת כל משפחתו ונתפסו על-ידי השלטונות, והתקיים בו "צדיק מצרה נחלץ ויבוא אחר תחתיו".

הנס השני שארע לגביר בזכותו של ר' מאיר בעל הנס קרה, כאשר נשלחו אליו מאירופה משלוחים גדולים של סחורה שהייתה אסורה למסחר בערי מרוקו, והגביר היה צפוי לעונש כבד ולמאסר ממושך, אם היה נודע דבר הבאת הסחורה לשלטונות. מיודענו היה אובד עצות ולא היו בפניו כל דרכים להשבת המשלוח, שכבר עשה דרכו אליו בלב הים, ובדרך הטבע לא יעזור דבר שהרי ברגע שיגיעו המשלוחים- אזי המוכסים יבדקו את הסחורה ומיד הוא יידרש למשפט. לפיכך נדר, שאם יצילהו ה' מהגזירה ייתן סכום גדול לקופת ר' מאיר בעל הנס. זכותו של ר' מאיר בעל הנס עמדה לו, וכשהגיעה הסחורה לבית המכס, נפתחו כל המשלוחים מלבד המשלוח של הגביר שאנשי המכס חשבו, שכבר בדקוהו, וכך ניצל הגביר מהעונש הכבד.

בימי שליחותו של הגאון רבי אליהו ילוז זצ"ל (בעל 'יש מאין') לערי מרוקו, בבואו לעיר לאראג'י שבמרוקו, בחודש תשרי ה'תרנ"ב, התאכסן אצל הגביר המכובד, באכסניה של תורה, סניור מאיר מתתיהו. בערב סוכות קרה מקרה נורא לבנו יחידו של בעל אכסניה זה, ילד כבן עשר שנים, כי בעלות אביו לסכך הסוכה אשר הייתה גבוהה מאד בקומה עליונה, עלה גם הבן אחריו, ופתאום מעדו רגלי הילד ונפל לתוך החצר מגובה של שישה מטרים! לקול החבטה הרימו יושבי החצר קול זעקה איומה. בשומעו את הצעקות הנוראות של אבי הילד ואמו, נשא הצדיק זיע"א את עיניו למרום ואמר: "ריבונו של עולם, עשה למען ארץ הקדושה, ולמען התנא הקדוש ר' מאיר, ועשה עמי נס למען לא יאונה מאומה לילד, ותיכף ומיד פנה אל אבי הילד ואמר לו: "נדור נדר לשם ר' מאיר בעל הנס ותאמר אלקא דמאיר ענני, שלוש פעמים, ואני בטוח בה", כי הילד יחיה ויקום על רגליו". ותיכף עשה האב הנבהל, ככל אשר ציווה עליו הרב, ויפתח הילד את עיניו וידבר, ויבדקו בגופו ויראו, שאין לו כל פצע וחבורה.



הגאון הרב אליהו חיים מייזל זצ"ל - נולד ב-ט' בסיון ה'תקפ"א (1821) בעיירה הורדוק (סמוכה לוולוז'ין). נקרא על שמם של הגאון מווילנא (הגאון ר' אליהו זלמן) ותלמידו הגאון רבי חיים מווולוז'ין. בגיל 9 התחיל ללמוד בישיבת וולוז'ין. בגיל 13 הוסמך לרבנות ובגיל צעיר החל לכהן כרב בהורודוק. התפרסם ברחמנותו ובטוב לבו. דמותו הפכה לאישיות נערצת בקרב המוני העם.

את כל משכורתו חילק לצדקה ואף לווה כספים על מנת לסייע לנזקקים! לאחר שחובותיו גדלו נאלץ לכהן כרב בקהילה גדולה יותר שתסכים לשלם את חובותיו והחל לכהן כאב"ד בלומז'ה. בשנת ה'תרל"ד (1873) נבחר לרב העיר לודז', תפקיד אותו שימש במשך ארבעים שנה עד לפטירתו.

לחם בתקיפות נגד המשכילים. השתדל להקל לעניים בשאלות הלכתיות וטרח רבות על מנת למצוא היתרים הלכתיים אולם לעיתים העניק לעניים מכספו היות ונאלץ להטריף עוף או כלי. ובכדי שלא להשתתף בקבלת הפנים המפוארת שהכינו לכבודו הודיע לראשי הקהל על בואו לאחר שהגיע לעיר. ייסד בתי יתומים ותלמודי תורה, פעל לרווחת ילדי עניים ובתקופת המשבר הכלכלי בלודז' גזר על עשירי העיר להאכיל את ילדי העניים מאכלי בשר בתשעת הימים של חודש אב.

נודע באהבתו לכל יהודי, בחכמתו, בפקחותו ובמידותיו הנעלות, הכניס אורחים ובאופן אישי הציע להם מיטה והכין עבורם ארוחת ערב. בשבתות ובחגים נשאר בבית הכנסת עד שלכל העניים סוּדר מקום לסעודה. נפטר ב-י"ד באייר ה'תרע"ב (1912). חי כ-91 שנים. ציונו בבית העלמין בלודז' שבפולין.

אביו: ר' משה. **אמו:** מרת חיה.



בספר "עולם חסד יבנה" (עמוד ק') מסופר, שפעם נכנסה אישה צעירה לבית רבינו, ותינוק בן שבועיים על זרועותיה, כשהיא פורצת בבכי מר ואומרת: "רבי, אישה עגונה אומללה אני. מזה חמישה חודשים בעלי עזבני ולא נודעו עקבותיו. בינתיים נולד לי תינוק זה, ואני בלי פרוסת לחם וטיפת חלב. בעלי היה חייט, יחסו אליי היה תמיד רע. לא פעם הביע רצונו לנסוע לאמריקה. אם יבצע מחשבתו, לא ידוע לי". הרב רשם את הפרטים, העניק לה סכום כסף גדול, והבטיח לחקור בעקבות בעלה. מיד שלח והריץ מכתבים לרבנים באמריקה ובוורשא, אולם לצערו הרב לא הצליח לקבל כל ידיעה שהיא לגורל בעלה.

בינתיים, האישה האומללה בייאווה הרב קשרה פתק לצוואר התינוק וביקשה, שירחמו עליו והפקירה אותו ברחוב. המוצאים הביאו את התינוק אל הרב שמיד הכירו כבן העגונה. הוא מסר אותו למשפחה, שהייתה בעלת אמצעים לאימוץ והתעניין בחינוכו. במקביל התחקה אחרי האישה, והתברר שחיה היא בעונו ומתפרנסת מכביסה וכד'. פעם שלח הרב והזמין את האישה אליו. הוא שאל לשלומה ולשלום הבן, שהיה אז כבר כבן 12. האישה הרכינה ראשה ולא פצתה פיה, כדי למנוע מבוכה הרפה משאלותיו.

כשמלאו לנער 16 שנה, מסרו הרב לשען, וביקשו ללמדו במהירות את מלאכת השענות על בוריה. כעבור שנתיים עבד הנער כשען עצמאי והרוויח את לחמו בכבוד. הרב החליט, שהגיעה העת להפגיש האם ובנה, ואז קבע, כי על הבן לתמוך באימו. הבחור הוזמן לבית הרב, הוא גילה לו על אימו האמיתית ומצבה הקשה. וכי מחובתו לתמוך בה ולעודדה. האישה ירבה באותה שעה בחדר השני. נכנס אליה וגילה לה, כי כל השנים עקב אחרי התפתחות בנה, וכי כיום הוא גדל לאיש בעמיו ומשתכר יפה. האישה נפלה מתעלפת לרגלי הרב, כשמפיה נפלטות המילים: "לחץ, עוני, דוחק...". לאחר מכן קרא הרב את הבחור לחדר בו נמצאת אימו, והורה עליה באצבעו: "זאת אימך, אבל ה' יתברך רחום וחנון, לא עזבך וגדלת בידיים נאמנות. עליך לזכור ולקיים כיבוד אם ליולדתך. דאג למצבה ואל תיפרד ממנה". האם והבן נפלו חבוקים בזרועותיהם ודמעות פרצו מעיניהם.

מטבעו רבינו איסטניס, על כן כאשר היה יוצא למסע מחוץ לביתו, היה לוקח עמו כלי מטה. פעם אחת, באחת ממסעותיו, נדדמן לו לבקר בעיירה קטנה, ונקרא שם לסדר קידושו לחתן וכלה. כאשר נאספו כל הקרואים עבר לחש באולם שמשוה אינו כשורה. התברר, שהחתן עדיין לא הופיע לחופה, ומסרב לעשות זאת, אם לא יובטחו לו כלי מיטה. ואילו אבי הכלה שהיה יהודי עני, אינו יכול למלא אחר רצונו. כאשר שמע רבי אליהו חיים את הדברים, יצא מיד החוצה, הוציא מן העגלה את כלי המיטה שלו ומסרם לחתן ולכלה. או-אז הסכים החתן ללכת לחופה והשמחה רבתה בעיירה, ויותר מכולם שמח רבי אליהו חיים שנדדמנה לו מצוות הכנסת כלה.

כשחזרו, הבחין העגלון, שכלי המטה של רבי אליהו חיים נעלמו מעגלתו. בא העגלון אל הרבנית וסיפר לה. נצטערה הרבנית צער רב. למחרת ישב רבי אליהו חיים בחוג משפחתו וסיפר להם על החתן שסירב להיכנס לחופה אם לא יובטחו לו כלי מיטה. הפסיקה אותו הרבנית, נאנחה ואמרה: "חבל, אילו לפחות היית מוסר את כלי המטה שנגנבו לחתן ולכלה, היית מונע בכך בושה וכלימה מבת בישראל!". המשיך רבי אליהו חיים את סיפורו, כשחיוך על שפתיו: "ועכשיו שעשיתי כך מה דינאי?"

על רגישותו המופלאה ניתן ללמוד מהסיפור שהובא בספר 'מאורה של תורה': פעם נכנס איש אחד לבית רבינו וביקש למכור לרב ספר 'מנחת עני'. שאל הרב למחירו, והלה נקב במחיר. שמע זאת נכדו של הרב ואמר בשקט באוזן סבו: 'יש לנו בבית שלשה ספרים של 'מנחת עני'. מה נעשה בעותק רביעי?' אולם הרב לא ענהו דבר אלא הוציא מכיסו סכום כפול מן המחיר שנקב ונתן לאיש, שנפרד ממנו בשמחה. לאחר מכן הסביר הצדיק לנכדו את פשר מעשיו באומרו: "אמת נכון הדבר שיש לי שלשה עותקים מן הספר הזה, אבל הלא יום חמישי היום, ובוודאי זקוק האיש להוצאות שבת, והוא מתבייש לבקש, אבל אני יודע כמה הוא זקוק לכסף, ולכן נתתי לו פי שנים מן המחיר שנקב, כדי שלא יתבייש".

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים